

Laura Hämäläinen
Tuulia Voutilainen

Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, Sosionomi (AMK)
Varhaiskasvatuksen opettajan virkakelpoisuus
Opinnäytetyö, 2021

PÄIVÄKOTI TUTUKSI ETÄNÄ

**Teknologiaa hyödyntävä toimintamalli osana varhaiskasvatuk-
sen aloitusta**

TIIVISTELMÄ

Laura Hämäläinen, Tuulia Voutilainen

Päiväkoti tutuksi etänä. Teknologiaa hyödyntävä toimintamalli osana varhaiskasvatuksen aloitusta

Sivut 66 ja 7 liitettä

Syksy, 2021

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto, Sosionomi (AMK)

Varhaiskasvatuksen opettajan virkakelpoisuus

Päiväkoti tutuksi etänä -opinnäytetyö on kehittämispainotteinen opinnäytetyö, jonka lähtökohtana oli lapsen tutustuminen päiväkotiin poikkeusolojen aikana. Koronapandemian aikana erilaiset rajoitukset ovat vaikeuttaneet lapsen ja perheen tutustumista päiväkotiin. Toimivien verkkoyhteyksien ansiosta ihmiset voivat olla yhteydessä toisiinsa ajasta ja paikasta riippumatta.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää toimintamalli teknologian hyödyntämisestä lapsen ja perheen varhaiskasvatuksen aloituksen tueksi. Toimintamallin tarkoitus oli tukea lapsen ja perheen päiväkotiin tutustumista esittelyvideolla sekä etäyhteyksillä käytävällä aloituskeskustelulla. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Kuopiossa sijaitsevan päiväkoti Norlandia Poudan päiväkodin kanssa.

Opinnäytetyö koostuu teoreettisesta osasta ja kehittämistyöstä. Varhaiskasvatuksen aloituksen ja päiväkotiin tutustumisen tukena toimivat yhdessä kehittämistyönä valmistunut perheille lähetettävä esittelyvideo sekä toimintaohjeet etänä käytävään aloituskeskusteluun.

Toimintamallin kokeiluun osallistui Norlandia Poudan kahdeksan varhaiskasvatuksen aloittavaa asiakasperhettä ja neljä työntekijää syksyllä 2021. Kokeiluun osallistuville perheille lähetettiin sähköisenä esittelyvideo päiväkodista ja käytiin aloituskeskustelu etäyhteyksin. Kokeilun jälkeen osallistuneilta kerättiin palautetta käyttökokemuksista Webropol-kyselyllä.

Asiasanat: Kasvatusyhteistyö, teknologia, varhaiskasvatuksen aloitus, varhaiskasvatus

ABSTRACT

Laura Hämäläinen, Tuulia Voutilainen

Getting to know daycare online. The operating model for the using of technology to the start of early childhood education

Pages 66 and appendices 7

Autumn, 2021

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree in Social Services, Early Childhood Education and Care

Bachelor of Social Services

Getting to know daycare online -thesis is development-oriented. The starting point of this thesis was that the child can get to know the daycare during exceptional circumstances. Various restrictions have made it difficult for the child and family to get to know the daycare during the corona pandemic. People could connect with each other regardless of time or place with working network connections. Network connections made it possible.

The aim of the thesis was to develop the operating model for the using of technology to support the start of early childhood education and care for children and families. The purpose of the operating model was to support children and families to get to know daycare with a presentation video and a start-up discussion online. The thesis was carried out in collaboration with the Norlandia Pouta daycare centre, which is located in Kuopio City.

The thesis consists of a theoretical part and development work. The presentation video to be sent to families as development work and the operating instructions for the start-up discussion online support together the children and families in start of early childhood education and care and their getting to know the daycare.

There were eight starting client families and four employees in early childhood education and care of Norlandia Pouta who participated in the experiment of the operating model in autumn 2021. The presentation video of the daycare centre was sent to the families who participated in the experiment by e-mail. There was a start-up discussion online with them. The feedback of user experiences was collected from the participants after the experiment by Webropol survey.

Keywords: Early childhood education and care, educational co-operation, start of daycare, technology

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 VARHAISKASVATUS PÄIVÄKODISSA.....	5
2.1 Varhaiskasvatuksen tehtävä	5
2.2 Varhaiskasvatuksen aloitus.....	6
2.3 Kasvatusyhteistyö	8
2.4 Teknologian hyödyntäminen varhaiskasvatuksessa	9
3 INNOVATIIVINEN KEHITTÄMISTYÖ	11
3.1 Innovatiivisuus työelämässä	11
3.2 Toimintamallin kehittäminen.....	12
4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	14
4.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	14
4.2 Lähtökohdat ja yhteistyötaho	15
4.3 Opinnäytetyöprosessi.....	16
5 VIDEON TUOTTEISTAMISPROSESSI OSANA KEHITTÄMISTYÖTÄ	18
6 KEHITETTÄVÄN TOIMINTAMALLIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS	20
6.1 Toimintamallin suunnittelu.....	20
6.2 Toimintamallin toteutus	23
6.3 Käyttökokemusten kerääminen palautekyselyllä.....	25
7 EETTISET NÄKÖKOHDAT JA LUOTETTAVUUS	28
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	30
9 POHDINTA	34
LÄHTEET.....	39
LIITE 1. Opinnäytetyön esittely työntekijöille.....	42
LIITE 2. Saatekirje vanhemmille	43
LIITE 3. Päiväkodin esittelyvideon käsikirjoitus.....	44

LIITE 4. Päiväkodin esittelyvideon linkki	48
LIITE 5. Etänä käytävän aloituskeskustelun ohjeistus työntekijöille	49
LIITE 6. Käyttökokemuskyselyn saatekirje vanhemmille.....	54
LIITE 7. Kysely käyttökokemuksesta vanhemmille ja työntekijöille	55

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatus on osa monen lapsen ja perheen arkea. Viimeisimpien tilastojen mukaan kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen kunnan omissa päiväkodeissa osallistuneita lapsia oli koko maassa 140 995 (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2020b). Puolestaan yksityisessä päiväkodissa hyödynnettävän, kunnan myöntämän varhaiskasvatuksen palvelusetelin saaneita lapsia oli koko maassa 31 856 (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2020a). Näistä tilastoista voidaan päätellä varhaiskasvatuksen aloituksen koskevan vuosittain isoa joukkoa lapsia ja perheitä.

Koronapandemian aiheuttamat poikkeusajat ovat vaikuttaneet varhaiskasvatuksen aloitukseen rajaamalla lapsen ja perheen tutustumismahdollisuuksia päiväkotiin voimassa olevien rajoitusten vuoksi. Lapsen varhaiskasvatuksen aloitus on merkittävä muutos lapsen ja koko perheen elämässä ja siksi varhaiskasvatuksen aloitukseen on syytä kiinnittää huomiota. Hyvin onnistunut aloitus on yksi laadukkaan varhaiskasvatuksen peruspilareista.

Ympäröivä maailmamme on harpannut digitaalisen askeleen. Verkkoyhteyksien ansiosta ihminen voi olla reaaliaikaisesti yhteydessä toiseen ihmiseen paikasta riippumatta. Poikkeusajat ovat lisänneet jo olemassa olevien digitaalisten mahdollisuuksien käyttöä. Suomessa olemme hyvässä asemassa toimivien verkkoyhteyksien ja teknologiamahdollisuuksien myötä. Varhaiskasvatuksessa voisi hyödyntää näitä mahdollisuuksia enemmän sekä käyttää sellaisia toimintatapoja, jotka voisivat palvella varhaiskasvatuksen ja perheen välistä yhteistyötä poikkeusaikojen jälkeen normaaleissakin olosuhteissa aina varhaiskasvatuksen aloituksesta lähtien.

Kehittämispainotteisen opinnäytetyömme lopputuloksena syntyy toimintamalli teknologian hyödyntämisestä lapsen varhaiskasvatuksen aloituksessa yhteistyössä Kuopiossa toimivan päiväkotinä Norlandia Poudan kanssa. Norlandia Päiväkodeilla kehitetään työntekijöiden perehdytystä teknologian avulla. Yrityksessä laajennetaan teknologian käyttöä varhaiskasvatuksessa ja näin ollen on ole-

massa tarve kehittää uudenlaisia toimintamalleja. Opinnäytetyömme ei liity laajempiin kehittämishankkeisiin Norlandia Päiväkodeilla. Opinnäytetyöstämme voisi olla tulevaisuudessa hyötyä niin meille itsellemme kuin muillekin varhaiskasvatuksessa työskenteleville.

Opinnäytetyöllämme on uutuusarvoa. Aiheemme on ajankohtainen ja tukee hyvin varhaiskasvatusta muutoksessa kohti vaihtoehtoisia digitaalisia ja teknologiaa hyödyntäviä käytänteitä. Teknologian lisääntyminen varhaiskasvatuksessa ja sen vaikutukset tarvittavaan osaamiseen tuodaan esille Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta vuosille 2017–2030 -julkaisussa (Karila ym., 2017, s. 73). Aiheemme on ajankohtaista ottaa tarkasteluun, koska uusien toimintamallien hyödyntäminen varhaiskasvatuksessa vaatii aikaa ja luottamusta työntekijöiltä juurtukseen luontevaksi osaksi kasvatustyötä.

2 VARHAISKASVATUS PÄIVÄKODISSA

2.1 Varhaiskasvatuksen tehtävä

Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jolla on monia tehtäviä. Varhaiskasvatus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot edistävät lapsen osallisuutta ja toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä. (Opetushallitus, 2018, s. 14.)

Varhaiskasvatuslaissa (L 540/2018) varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta. Varhaiskasvatuslain tavoitteita ovat esimerkiksi kokonaisvaltainen lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen, mahdollisimman pysyvien vuorovaikutussuhteiden luominen lapsen ja kasvatushenkilöstön välillä sekä kasvatusyhteistyö lapsen kehityksen ja hyvinvoinnin parhaaksi.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on luotu varhaiskasvatustlain mukaan. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden lähtökohta on luoda yhdenvertaiset edellytykset varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten kokonaisvaltaiselle kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tehtävänä on tukea ja ohjata varhaiskasvatuksen järjestämistä, toteuttamista ja kehittämistä sekä edistää laadukkaan yhdenvertaisen varhaiskasvatuksen toteuttamista koko maassa. (Opetushallitus, 2018, s. 7–8.)

2.2 Varhaiskasvatuksen aloitus

Varhaiskasvatuksen aloittaminen on esiopetuksen ja koulun aloittamisen rinnalla lapselle ja hänen perheelleen erityisen suuri muutos. Karikoski (2008) esittää edellä mainittujen olevan lapsen kasvunpolussa merkittäviä muutoskohtia, joihin täytyy valmistautua. Näissä muutoskohdissa lapsen vanhemmilla tai huoltajilla on tärkeä rooli: heitä tarvitaan lapsen asiantuntijoina, tukijoina, tietojen välittäjinä ja henkilöstön yhteistyökumppaneina. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus, 2018) korostetaan siirtymävaiheisiin valmistautumista ja edellytetään siirtymävaiheiden yhtenäisten käytäntöjen suunnittelua. (Hujala & Turja, 2020, s. 80.) Myös huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön merkitys on erityisen tärkeää siirtymävaiheissa, kuten lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksessa (Opetushallitus, 2018, s. 34).

Rutasen ja Laaksosen (2020, s. 351) mukaan varhaiskasvatuksen aloitusvaihetta on Suomessa tutkittu vielä suhteellisen vähän verrattuna esimerkiksi koulun aloitukseen. Teimme itsekin saman huomion, että tieteellistä tutkimustietoa varhaiskasvatuksen aloituksesta löytyy vähän, mutta varhaiskasvatuksen aloituksen ympäriltä löytyy runsaasti aiemmin tehtyjä opinnäytetöitä.

Laaksosen (2018) ja Whiten kumppaneineen (2020) mukaan varhaiskasvatuksen aloitus on erityinen prosessi, joka koostuu erilaisista kohtaamisista, keskusteluista ja vuorovaikutustilanteista. Näissä tilanteissa käsitellään lapsen kotiympäristöä, vanhempien toiveita ja lapsen tarpeita, sekä varhaiskasvatuksen arvoja,

rutiineja ja käytäntöjä laajemmin. (Rutanen & Laaksonen, 2020, s. 354.) Henkilöstön ja vanhempien yhteistyön merkitys ja kasvatusyhteistyön lähtökohtien luominen on havaittu keskeisiksi tekijöiksi pienen lapsen ensimmäisessä siirtymäprosessissa kodin piiristä päiväkotiin. Tässä siirtymävaiheessa keskeistä on myös yhteistyön avulla lapsen turvallisesta siirtymästä ja hänen kiintymyssuhteistaan huolehtiminen. (Hujala & Turja, 2020, s. 80.)

Varhaiskasvatukseen tutustuminen sekä kasvatusyhteistyön ja vanhempien osallisuuden rakentaminen voidaan aloittaa vanhempien ja lapsen tutustumisella päiväkotiin ennen varsinaista siirtymää. Vaihtoehtoisesti varhaiskasvatuksen työntekijä voi tehdä tutustumiskäynnin lapsen kotiin. Tärkeää on keskustella yhdessä vanhempien kanssa lapsen hoitoon ja kasvatukseen liittyvistä ajatuksista, kysymyksistä, huolista, tunteista ja odotuksista. Lisäksi suunnitellaan yhdessä lapsen ja vanhemman koko tutustumisjakson aloitus ja sisältö. Lapselle ja vanhemmalle tulisi varata riittävästi yhteistä aikaa olla mukana ja osallistua päiväkodin arjen toimintoihin. Tuliharjun (2004) mukaan tutustumisjakson tulisi olla riittävän pitkä, noin kaksi viikkoa, jotta lapselle ehtii muodostua turvallinen suhde uuteen aikuiseen. Lapsen varhaiskasvatuksen aloituksessa tarkoituksenmukaista on tutustumisen päävastuun keskittäminen yhdelle lapsiryhmän työntekijöistä. (Hujala & Turja, 2020, s. 82–83.)

Opinnäytetyön tutkimuksessaan Hannila ja Vihervaara (2011) tutkivat, millaista tietoa vanhempien olisi hyvä saada ennen varhaiskasvatuksen aloitusta. Tutkimuksessa tuli selvästi esille vanhempien toive saada keskustella työntekijän kanssa sekä kysyä mieltä askarruttavia kysymyksiä rauhassa. Meidän opinnäytetyömme näkökulmasta tämä tieto on oleellinen asiakaslähtöisen varhaiskasvatuksen aloituksen tukemisessa.

Lundin (2010) mukaan aloitusvaiheessa tulee olla tiivis keskusteluyhteys vanhempien kanssa (Hujala & Turja, 2020, s. 83). O'Connor (2013, s. 66) tuo esille, että hyvin suunniteltu ja tuettu varhaiskasvatuksen aloitus tarjoaa lapselle myönteisen ja onnistuneen kokemuksen siirtymävaiheesta ja tukee näin lapsen kykyä selviytyä muutoksista myös tulevaisuudessa. Onnistunut varhaiskasvatuksen aloitus voi tarjota vanhemmille jo konkreettisen osallisuuden kokemuksen oman

lapsen varhaiskasvatuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Lisäksi se on myös hyvä pohja Varhaiskasvatuslaissa (L 540/2018) määritellylle yhteistyölle ja osallisuudelle.

2.3 Kasvatusyhteistyö

Huoltajien kanssa tehtävällä kasvatusyhteistyöllä on tärkeä rooli varhaiskasvatuksessa. Kasvatusyhteistyön tavoitteena on huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön yhteinen sitoutuminen lapsen terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Luottamuksellinen ja tasa-arvoinen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus tukevat kasvatusyhteistyötä. Kasvatusyhteistyössä huomioidaan perheiden moninaisuus, lapsen yksilölliset tarpeet sekä vanhemmuuteen liittyvät kysymykset. Kasvatusyhteistyö tukee myös vanhempien välistä vuorovaikutusta ja auttaa verkostoitumaan muiden perheiden kanssa varhaiskasvatuksen yhteisöllisyyden kautta. (Opetushallitus, 2018, s. 34.)

Varhaiskasvatuslaki (L 540/2018) määrittelee kasvatusyhteistyötä ja perheiden osallisuutta varhaiskasvatuksen toteutuksen suunnittelussa. Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on toimia yhdessä lapsen vanhempien kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempia kasvatustyössä. Laki määrittelee, että lapsen vanhemmille tai muille huoltajille on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Lapsen huoltajalla on mahdollisuus myös kehittää omalla osallisuudellaan varhaiskasvatuksen toimintaa yhdessä henkilöstön kanssa.

Perheen ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö on muuttunut vuosien varrella ammattilaislähtöisestä asetelmasta lapsi- ja perhelähtöisempään suuntaan. Vuoden 2005 varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa yhteistyöstä käytettiin termiä kasvatuskumppanuus. Kasvatuskumppanuudessa korostettiin tiedon ja kokemusten jakamista lapsen hyvinvoinnin edistämiseksi. (Opetushallitus, 2005, s.31.) Uudessa varhaiskasvatussuunnitelmassa yhteistyön nimitys muuttui kas-

vatusyhteistyöksi. Edellisten yhteistyön tehtävien ja tavoitteiden lisäksi on uudessa varhaiskasvatussuunnitelmassa kiinnitetty huomioita lapsen yksilöllisiin tarpeisiin, perheiden moninaisuuteen sekä vanhemmuuden tukemiseen. (Opetushallitus, 2018, s. 34.)

Rutasen ja Laaksosen (2020) tutkimusartikkelin mukaan lapsen kokemukseen varhaiskasvatuksen aloituksesta heijastuu vanhempien ja kasvattajien kasvatusyhteistyön sujuvuus. Heidän mukaansa yhteistyön alkuvaihe tukee parhaimmillaan luottamuksen rakentumista vanhempien ja kasvattajien välille. Tutkimusartikkelissa kiinnostus on kohdennettu luottamuksen rakentumisen prosessiin äitien näkökulmasta. Artikkelissa on ajankohtaista tutkimustietoa, joka tukee opinnäytetyömme aihetta.

2.4 Teknologian hyödyntäminen varhaiskasvatuksessa

Turjan ja kumppaneiden (2009) mukaan teknologialla tarkoitetaan kaikille elämän alueille sijoittuvia toimintoja, joissa ihmiset ratkaisevat ongelmia kehittäen ja käyttäen työkaluja, koneita, materiaaleja, järjestelmiä, prosesseja ja tekniikoita. Ihmiset tekevät tätä kehitystyötä toimiakseen inhimillisten tavoitteiden, tarpeiden ja toiveiden suuntaisesti. (Hujala & Turja, 2020, s. 206.)

Nykyisessä yhteiskunnassamme olisikin mahdotonta elää ilman teknologiaa ja sitä tukevaa tiedettä. Usein teknologia ymmärretään moderniksi teknologiaksi eli huipputeknologiaksi, mutta ympärillämme on historiallisina kerroksina monenlaista vanhaa teknologiaa. Teknologia on kulttuurinen ja sosiaalinen tuote, jonka sukupolvelta toiselle siirtyvä traditio on inhimillisen olemassaolomme perusta. Siihen kuuluu myös uusia oivalluksia ja keksintöjä. (Hujala & Turja, 2020, s. 205.)

Teknologian hyödyntäminen on osa varhaiskasvatuksen käytännön arkea ja kasvatustyötä tänä päivänä. Se nousee esille suomalaista varhaiskasvatusta ohjaavissa asiakirjoissa, kuten Opetushallituksen (2018) varhaiskasvatustilain mukaan luoduissa Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa. Osana Tutkin ja toimin ympäristössäni -oppimisaluetta tuodaan esille teknologiakasvatus ja puolestaan

osana Minä ja meidän yhteisömme -oppimisaluetta mediakasvatus. (Opetushallitus, 2018, s. 45, 47.) Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan lasten kasvatuksellista ja koulutuksellista tasa-arvoa edistävät monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen. Näiden taitojen kehittymisen tukeminen on varhaiskasvatuksen tehtävänä. (Opetushallitus, 2018, s. 26.)

Varhaiskasvatuksessa teknologia on tullut mukaan päivittäisten kuulumisten vaihtamiseen lasten vanhempien kanssa. Nykyään kuulumisia vaihdetaan perinteisten menetelmien lisäksi myös erilaista tieto- ja viestintäteknikkaa hyödyntäen. (Hujala & Turja, 2020, s. 87.) Teknologian lisääntyminen varhaiskasvatuksessa vaikuttaa myös tarvittavaan osaamiseen. Varhaiskasvatuksessa tarvittavan osaamisen sisällöissä on viime aikoina noussut esille vahvaa osaamista vaativina alueina tieto- ja viestintäteknologian, varhaisen kielenoppimisen ja ympäristökasvatuksen kysymykset. Varhaiskasvatuksen opettajille suunnatun täydennyskoulutuksen ajankohtaisia teemoja ovat varhaiskasvatuksen pedagogiikan ja kasvattajatiimin johtamisen kysymykset sekä muun muassa lasten kielikasvatukseen, tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen ja monilukutaitoon sekä monikulttuurisuuteen liittyvät sisällöt. (Karila ym., 2017, s. 73, 108–109.)

Varhaiskasvatuksen neuvottelukunnan raportin mukaan tulevaisuudessa teknologia lisääntyy varhaiskasvatuksen arjessa ja sitä hyödynnetään monipuolisesti. Raportissa tarkastellaan varhaiskasvatuksen mahdollisia kehittämissuuntia vuoteen 2040 asti. Tulevaisuudenkuvassa ollaan virtuaalisen varhaiskasvatuksen huipulla ja pohditaan, millaista varhaiskasvatus voi olla yhteiskunnassa, jossa teknologia on merkittävässä roolissa. Tulevaisuudenkuvan mukaan teknologia on lisääntynyt kaikilla elämänaalueilla myös varhaiskasvatuksessa, jossa hyödynnetään uusinta teknologiaa ja virtuaalimaailma on lapsille yhtä tuttu kuin reaalielämäkin. Varhaiskasvatuksessa sovelletaan laajasti niin hallinnossa kuin itse toiminnassakin teknologian ja virtuaalimaailman tarjoamia mahdollisuuksia. Teknologian ja virtuaalisuuden nousu ovat vaikuttaneet varhaiskasvatuksen pysymiseen tasalaatuisena ympäri maata ja lisäksi se on auttanut säilyttämään palvelut myös syrjäseuduilla ja haja-asutusalueilla. (Jokinen & Nieminen, 2019, s. 22–23.)

3 INNOVATIIVINEN KEHITTÄMISTYÖ

3.1 Innovatiivisuus työelämässä

Innovatiivisuudella tarkoitetaan työyhteisössä käytännön toimintaa, joka lähtee liikkeelle tarpeesta ja uusista ideoista sekä synnyttää uutta tuotosta tai arvoa. Arvo ei välttämättä ole materiaallinen. Innovaatiotoiminta työyhteisössä vaatii asioiden ja ideoiden jakamista, keskustelua, osallistamista ja kuuntelua. Toimivan innovaatiotoiminnan lähtökohtia on työntekijöiden, johtajan ja organisaation keskusteleva ja kehittämismyönteinen ilmapiiri. (Salonen ym., 2017, s.19.)

2000-luvulla yritykset ja organisaatiot alkoivat kehittää toimintaansa asiakaslähteisempään suuntaan. Näin ollen palvelut pystyivät paremmin vastaamaan asiakkaan yksilöllisiin ja muuttuviin tarpeisiin huomioiden erilaiset elämäntilanteet. Samaan aikaan teknologian kehitys on ollut nopeampaa kuin koskaan. Nämä muutokset yhdessä luovat uusia mahdollisuuksia organisaatioiden ja työntekijöiden innovatiivisten työtapojen ja -menetelmien luomiseen. (Salonen ym., 2017, s.17–18, 71.)

Kehittämisosaaamisen merkitys on keskeistä muuttuvassa työelämässä. Muutoksessa työntekijältä edellytetään monipuolista osaamista kehittämistoiminnasta ja ymmärrystä siitä, mitkä tekijät vaikuttavat työelämän kehittymiseen ja innovaation syntymiseen. Ammattikorkeakoulut ovat vastanneet tähän työelämän muuttuneeseen tarpeeseen lisäämällä oman alansa innovaatiopedagogiikkaa osaksi opiskelijoiden opintokokonaisuutta. Innovaatiopedagoginen ja monialainen koulutus nivotaan yhteen soveltaen tutkimus- ja kehitystoimintaa. Näin ollen päästään vastaamaan ja tukemaan aluekehitystä sekä innovaatioiden syntymistä työelämässä. Monipuolisen ja työelämälähtöisen opiskelutavan ansioista opiskelijalle avautuu mahdollisuuksia kohdata tilaisuuksia, joissa innovatiivisella ajattelulla voi syntyä uusia oivalluksia ja käytännön kehitystyötä. (Salonen ym., 2017, s.10.)

3.2 Toimintamallin kehittäminen

Opinnäytetyömme kehittämistyön lopputuloksena syntyy toimintamalli teknologian hyödyntämisestä lapsen ja perheen varhaiskasvatuksen aloituksen tukemisessa. Anttilan ja kumppaneiden (2015, s. 22) mukaan paikallisesta ratkaisusta tehty yleistetty ja selkeä mallinnus on toimintamalli, jossa määritellään käytännön käyttötarkoitus, keskeinen idea, osatekijät ja prosessi.

Kehittävän työntutkimus perustuu Vygotskin (1978), Leontjevin (1977; 1981), Lurian (1979) ja heidän seuraajiensa alkuun saattamaan kulttuurihistorialliseen toiminnan teoriaan. Toiminnan teoria käsittää yhdistävän tekijän muodostumisen yksilön ja yhteiskunnan välille. Yksilön teot nähdään yhteiskunnan toimintajärjestelmää muovaavina ja ohjaavina tekijöinä eikä toisistaan erillisinä toimintoina. Kehittävän työntutkimuksen menetelmä osallistaa työntekijät pohtimaan omassa työssään esiintyviä ristiriitoja analysoiden ja muuttaen omaa työtään. Kehittävä työntutkimus ei tuota työpaikoille ulkoapäin ratkaisuja, vaan ne muovautuvat työyhteisön sisäisistä välineistä käsin. Kehittävä työntutkimus on ennalta arvaamaton prosessi, jossa toiminnan tavoitteet määrittyvät ristiriitoja ratkaisemalla, uusien toimintatapojen ja välineiden muodostumisella sekä niiden vakiinnuttamisella. (Engeström, 1995, s. 11–12.)

Engeströmin (1995, s. 87–92) mukaan toiminnassa esiintyviä ristiriitoja voidaan kuvata eritasoisina, riippuen siitä kuinka merkittävästi ne vaikuttavat eri toimintoihin työssä. Työssä tapahtuvaa koko toimintajärjestelmän laadullista muutosta kuvaavat ekspansiivisen oppimisen syklin eri vaiheissa esiintyvät ristiriidat, joita Engeström kuvaa ensimmäisen, toisen, kolmannen ja neljännen asteen ristiriitoina.

Ensimmäisen asteen ristiriidat tarkoittavat henkilökohtaisia, ratkaistavissa olevia esteitä tai vaikeuksia työssä, eikä niitä koeta kriisinä työpaikalla. Ensimmäisen asteen ristiriitoja esiintyy ekspansiivisen oppimissyklin nykyisen toimintatilan vaiheessa, jota kutsutaan myös tarvetilaksi. Toisen asteen ristiriidat puolestaan tarkoittavat ulkoapäin tulevia uusia tekijöitä tai jo olemassa olevia osatekijöitä, jotka muuttuvat laadullisesti, mutta eivät muuta toimintajärjestelmää. Toisen asteen

ristiriitoja esiintyy kaksoissidosvaiheessa, jossa vanha toimintatapa on kohdannut umpikujan ja etsitään uutta toimintamallia. (Engeström, 1995, s. 89–92.)

Toisen asteen ristiriidoiksi nimetään toiminnan uudelleen organisointiin johtavia ristiriitoja, ja nämä vievät toiminnan ekspansiivisen oppimissyklin uuden toimintatavan muuttamisen vaiheeseen, jossa esiintyviä ristiriitoja kutsutaan kolmannen asteen ristiriidoiksi. Nämä ovat jännitteitä, joita syntyy väistämättä uuden ja vanhan toimintatavan välillä. Ne voivat esiintyä erilaisina eriävinä mielipiteinä ja hetkellisinä työskentelyä hidastavina tekijöinä. Tämä on aivan normaalia, kun opetellaan uusia toimintatapoja. Neljännen asteen ristiriitoja syntyy, kun uusi toiminta on vakiintunut. Silloin saattaa tulla yhteentörmäyksiä muiden toimintaan vaikuttavien tahojen, kuten yhteistyökumppaneiden kanssa. (Engeström, 1995, s. 89–92.)

Kehittävässä työntutkimuksessa tekijän vastuulla on luoda uusia välineitä työyhteisön toiminnan kehittämiseksi ja kokeilla niitä yhteistyössä työntekijöiden kanssa (Engeström, 1995, s. 126–127). Kehitys ei aina kuitenkaan etene suoraan viivaisesti eteenpäin vaan on hyvin tyypillistä, että tulee myös taantumista toiminnan etsiessä uusia muotoja. Uusien toimintatapojen muodostuminen vaatii usein kokeilua ja virheistä oppimista. (Engeström, 1995, s. 62–67.)

Engeströmin teoksen (1995, s.146–150) mukaan kehittävässä työntutkimuksessa uuden toimintamallin suunnittelusta on raportoitu lähinnä vain tuotettujen uusien mallien ja niiden laadinnan kuvauksia, mutta yksityiskohtaista analyysia on saatavilla niukalti. Tarvitaan useita toisiaan täydentäviä tapoja kuvata mallia sekä muunnella, konkretisoida ja koetella sitä uuden toimintamallin muodostamisessa. Toimintamallia testataan ja rikastetaan käyttöön ottamalla se työtoiminnan arjessa, jolloin törmäykset uuden ja vanhan toimintatavan välillä ovat mahdollisia. Vasta uuden toimintamallin vakiintuminen mahdollistaa sen arvioimisen, joten oppinäytetyömme puitteissa emme pysty kokonaisuudessaan arvioimaan kehittämäämme toimintamallia teknologian hyödyntämisestä lapsen ja perheen varhaiskasvatuksen aloituksen tukemisessa.

Anttilan ja kumppaneiden (2015, s. 28–29) mukaan uudet ideat, keksinnöt tai näyttöön perustuvat mallit eivät ole itsessään vielä innovaatioita. Innovaatiosta voidaan puhua vasta, kun idea, keksintö tai malli on viety menestyksekkäästi käytäntöön. Innovaatiossa on jotain uutta aiempaan käytäntöön nähden ja sen avulla on pystytty vastaamaan niihin haasteisiin tai ongelmiin, joita varten se kehitettiin.

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

4.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Koronapandemian aikana on tullut esille uudenlainen haaste varhaiskasvatuksen aloituksessa, kun perinteinen päiväkotiin tutustuminen ei ole mahdollista voimassa olevien rajoitusten vuoksi. Tarkoituksenamme on hyödyntää teknologiaa ja sen tuomia mahdollisuuksia päiväkotiin tutustumisessa. Tällä tavalla voidaan tukea lasta ja hänen perhettään varhaiskasvatuksen aloituksessa.

Päätavoitteenamme on kehittää toimintamalli teknologian hyödyntämisestä lapsen ja perheen varhaiskasvatuksen aloituksen tueksi. Suunnittelemme ja toteutamme yhdessä yhteistyökumppanimme kanssa teknologian hyödyntämistä lapsen varhaiskasvatuksen aloituksessa. Toimintamallimme on tarkoitus tukea lapsen ja perheen varhaiskasvatuksen aloitusta päiväkodin ja henkilökunnan esitteilyvideoiden ja etäyhteyksillä käytävän aloituskeskustelun avulla. Tavoitteenamme on, että teknologiaa hyödyntävä toimintamalli voisi palvella kasvattajien ja perheen välisen yhteistyön muodostumista sekä tukea päiväkotiin tutustumista poikkeusaikana. Toimintamallia voidaan hyödyntää osana varhaiskasvatuksen aloitusta myös poikkeusaikojen jälkeenkin.

Hyödynnämme jo olemassa olevia verkkoyhteyksiä ja teknologian tarjoamia mahdollisuuksia varhaiskasvatuksessa entistä paremmin. Teknologiaa hyödyntävän toimintamallimme myötä perheillä olisi mahdollisuus tutustua päiväkotiin ja

sen henkilökuntaan videoiden avulla. He voisivat palata digitaalisena olevaan materiaaliin helposti uudelleen. Toimintamalli mahdollistaa erilaisen päiväkotiin tutustumisen näin poikkeusaikoina, mutta sitä voisi hyödyntää myös normaaleisakin tilanteissa, kuten paikkakunnalle muutossa, jolloin päiväkotiin voisi tutustua jo ennen muuttoa.

4.2 Lähtökohdat ja yhteistyötaho

Opinnäytetyömme toteuttamisympäristönä toimii varhaiskasvatus. Teemme opinnäytetyötä yhteistyössä päiväkotii Norlandia Poudan kanssa. Luontopäiväkoti Pouta sijaitsee Kuopion Julkulassa ja kuuluu pohjoismaiseen Norlandia Preschool perheeseen, johon kuuluu päiväkoteja pohjoismaissa sekä Hollannissa, Puolassa ja Saksassa. Norlandia Päiväkoteja on Pohjois-Savon alueella yhteensä neljä, joista yksi on Pouta. (Norlandia Pouta, i.a.-a.)

Norlandia Päiväkodit on yksityinen päiväkotiketju, joka toimii Suomessa yli 40 kunnassa ja sillä on kaiken kaikkiaan 80 yksikköä ympäri maata (Norlandia Päiväkodit, i.a.). Norlandia Luontopäiväkodeissa painotetaan lapsen positiivisen luontosuhteen kehittymisen tukemiseen ja kestävään elämän tapaan ohjaamiseen. Luonnossa korostuvat lapsen osallisuus, pitkäkestoinen ja luova leikkiminen, monipuolinen liikkuminen ja ympäristön havainnointi sekä tutkiminen. (Norlandia Pouta, i.a.-b.)

Norlandia Poudassa on asiakaspaikkoja 72 ja lapset ovat jakaantuneet neljään ryhmään ikäryhmittäin. Poudan henkilökunta koostuu 10 kasvattajasta, päiväkotiapulaisesta ja ryhmäavustajasta. Pouta on varsin uusi päiväkotii, joka aloitti toimintansa väliaikaistiloissa tammikuussa 2019 ja siirtyi uusiin, vastavalmistuneisiin tiloihinsa Julkulaan kesäkuussa 2019.

Norlandia Päiväkodeissa panostetaan hyvään varhaiskasvatuksen aloitukseen Norlandia Startin myötä. Norlandia Startti on organisaation oma toimintamalli varhaiskasvatuksen aloituksessa ja päiväkotiiin tutustumisessa. Vanhempien kanssa käytävässä aloituskeskustelussa on tarkoituksena muodostaa kuvaa lapsesta ja

perheen tavoista sekä toiveista hoidon alkaessa. Kasvattajat huolehtivat, että varhaiskasvatuksen aloittava lapsi kokee olonsa turvalliseksi ja tuntee liittyvänsä osaksi ryhmää. Perheen tukena ja apuna varhaiskasvatuksen turvallisessa aloituksessa on lapsen omahoitaja tai tutustumisesta vastaava oman ryhmän kasvattaja. (Norlandia Pouta, i.a.-c.)

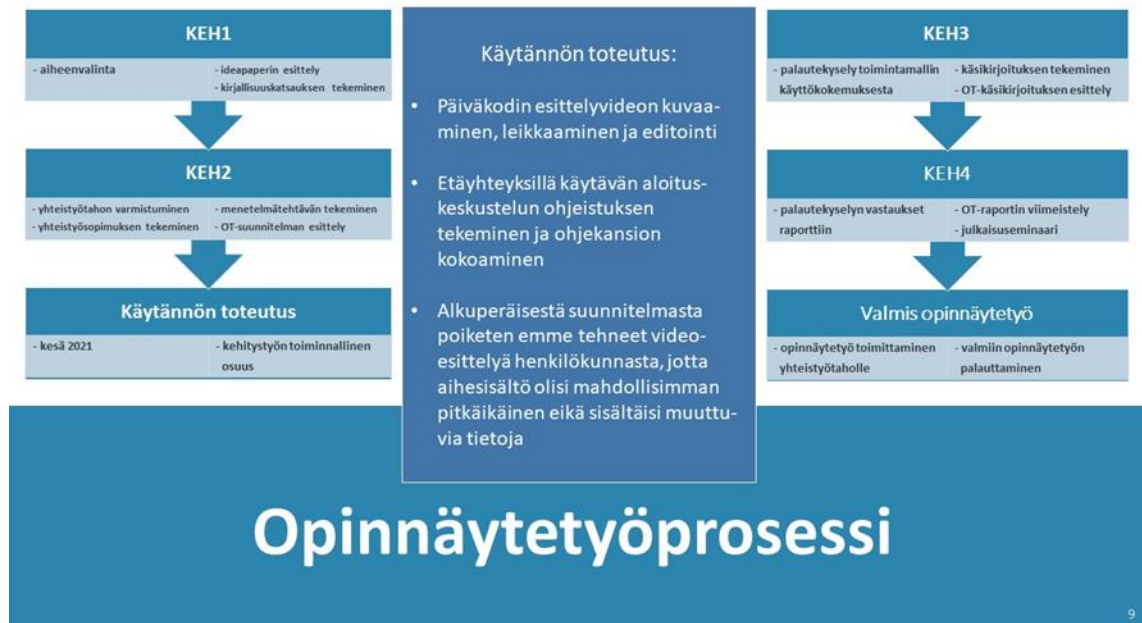
Vallitseva koronatilanne on vaikuttanut varhaiskasvatuksen aloitukseen ja päiväkotiin tutustumiseen myös Norlandia Poudassa. Yksikön vastaava kertoo vanhempien kanssa tapahtuvan päiväkotiin tutustumisen painottuvan ulos, jossa keskustellaan samalla myös Norlandia Startin mukaisesti aloituskeskusteluun kuuluvista asioista. Päiväkodin tilojen ollessa tyhjät vanhempien kanssa kiertään sisällä päiväkodin tiloissa ja ulkona tapahtuvan tutustumisen jälkeen varhaiskasvatuksen aloittava lapsi tulee yksin tutustumaan ryhmään sisätiloissa. Teknologian avuksi ottaminen päiväkotiin tutustumiseen ja vanhempien kanssa käytävään aloituskeskusteluun on toivottavaa. Tähän kehitysyhteistyöhön työyhteisö lähtee mielellään mukaan.

4.3 Opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyöprosessimme alkoi ajatuksen tasolla loppusyksystä 2020, jolloin alustavasti sovimme tekevämme opinnäytetyön yhdessä ja lähdimme pohtimaan mahdollista aihetta. Varsinainen aloitus opinnäytetyöprosessille (Kuvio 1) tapahtui tammikuussa 2021 kehittämis- ja innovaatiotoiminta opintojaksolla. Aiheeksemme muotoutui teknologian hyödyntäminen lapsen varhaiskasvatuksen aloituksessa. Yhteistyötahoksemme opinnäytetyön toteutukseen saimme päiväkotia Norlandia Poudan toisen meistä työnantajan kautta.

Keväällä tapasimme yhteistyökumppanimme ja samalla sovimme tarkemmin opinnäytetyömme sisällöstä, etenemisestä ja aikataulusta. Yksikön vastaavan kanssa sovimme, että lähdemme toteuttamaan lapsen varhaiskasvatuksen aloituksen tueksi videoesittelyä päiväkodista ja henkilökunnasta sekä suunnittelemaan etäyhteyksillä käytäviä aloituskeskusteluja. Toimintamallimme otettaisiin käyttökokeiluun yhteistyötahollamme aloittavien perheiden kanssa syksyllä 2021.

Sovimme myös, että linkit videoihin toimitetaan perheille sähköpostilla päiväkodin puolelta, kun tiedotetaan heitä päivähoitopaikasta ja samalla tarjotaan mahdollisuutta aloituskeskustelun käymiseen etäyhteyksien avulla. Teimme sovitusti esittelyn opinnäytetyöstämme henkilökunnalle (Liite 1).

Kuvio 1. Opinnäytetyöprosessin kuvaus

Perehdyimme opinnäytetöissä käytettäviin erilaisiin tutkimus- ja kehittämismenetelmiin ja kehittämistyön tutkimusmenetelmiin, sekä valitsimme omaan kehittämistyöhömme sopivat menetelmät. Valitsemamme menetelmät olivat valokuvaus, videointi ja kysely sekä Engeströmin (1995) kehittävän työntutkimus. Yhteistyökumppanimme kanssa käydyissä opinnäytetyöpalavereissa sovimme alustavista aikatauluista, jonka pohjalta suunnittelimme opinnäytetyön tarkemman aikataulutuksen huomioiden myös Diakonia-ammattikorkeakoulun ohjeistuksen vuoden 2021 valmistumisaikataulusta. Ennen käytännön työn aloitusta laadimme yhteistyösopimuksen opinnäytetyön tekemisestä Norlandia Poutaan. Lisäksi sovimme lähettävämme saatekirjeen opinnäytetyöstämme (Liite 2), suunnitelmien rungot videoista ja aloituskeskustelusta päiväkodin vastaavalle hyväksyttäväksi.

Opinnäytetyösuunnitelman hyväksymisen jälkeen aloitimme käytännön toteutuksen, joka ajoittui kesälle 2021. Opinnäytetyömme käytännön toteutus tarkoitti päiväkodin esittelyvideon kuvaamista, leikkaamista ja editointia, sekä etäyhteyksillä käytävän aloituskesustelun ohjeistuksen tekemistä ja ohjekansion kokoamista. Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen emme tehneet videoesittelyä henkilökunnasta, jotta aiheisältö olisi mahdollisimman pitkäikäinen eikä sisältäisi muuttuvia tietoja. Elokuussa 2021 päiväkodilta lähetettiin varhaiskasvatuksen aloittaville perheille sähköpostilla saatekirje opinnäytetyöstämme, linkki esittelyvideoon sekä samalla tarjottiin mahdollisuutta etäyhteyksillä käytävään aloituskesusteluun.

Arvioimme opinnäytetyöprosessia työmme edetessä. Lähetimme henkilökunnalle ja päiväkodilta toimitettavaksi yhteistyöhön osallistuneille perheille Weppol 3.0 -palvelulla tehdyn palautekyselyn. Toimintamallimme kokeilun jälkeen kartoitimme kyselyllä kokemuksia teknologian hyödyntämisestä lapsen varhaiskasvatuksen aloituksessa.

5 VIDEON TUOTTEISTAMISPROSESSI OSANA KEHITTÄMISTYÖTÄ

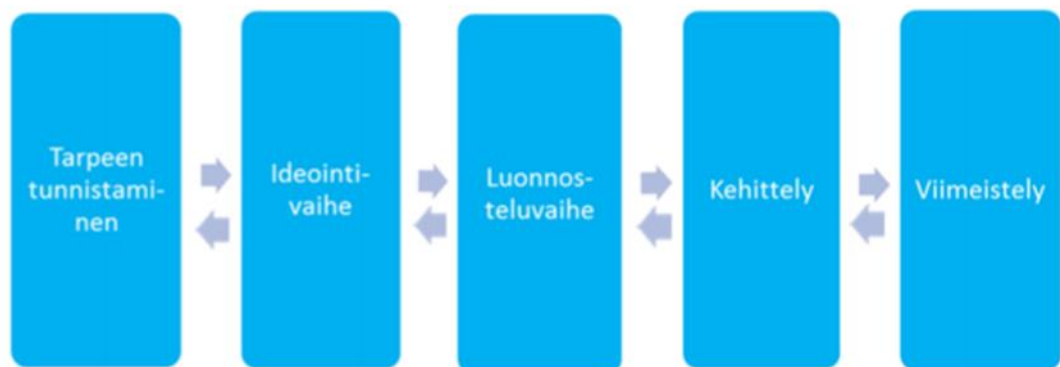
Opinnäytetyömme on kehittämispainotteinen opinnäytetyö, jossa hyödynnetään valokuvausta, videointia ja etäyhteyttä osana uudenlaista toimintamallia varhaiskasvatuksen aloituksessa. Hyödynsimme Jämsän ja Mannisen (2000) mallia videon tuotteistamisprosessista ja perehdyimme myös toimintamallin kehittämiseen Engeströmin (1995) kehittävän työntutkimuksen avulla. Hyödynsimme kyselymenetelmää palautteen keräämiseksi kehitystyömme toimintamallin toimivuuden ja vaikuttavuuden arviointia varten.

Käytimme valokuvaus ja videointi -menetelmää esittelyvideossa ja etäyhteydessä. Kuten tutkimusmenetelmien käytössä yleensä, näille menetelmille laadit-

tiin ennalta runko ja raamit. Esittelyvideon oli tarkoitus olla tiedoltaan ja sisällöltään tarkempi kuin markkinointivideo yleensä, sekä tukea lapsen ja perheen tutustumista päiväkotiin ja sen toimintakulttuuriin.

Päiväkodin esittelyvideolla tuimme lapsen varhaiskasvatuksen aloitusta. Esittelyvideolla informaation saanti varmistetaan usealla eri tavalla, kun mukana on tekstin lisäksi kuvaa ja ääntä (Jämsä ja Manninen, 2000, s. 59). Usein erilaiset info-paketit ja perehdytysoppaat ovat paperisia tai sähköisiä versioita, jotka on suunnattu lähinnä aikuisille. Esittelyvideo mahdollisti sen, että myös lapsi yhdessä vanhempiensa kanssa pystyy jo kotoa käsin tutustumaan päiväkotiin. Tämän vuoksi päädyimme esittelyvideoon, koska se tukee lapsen ja perheen varhaiskasvatuksen aloitusta kokonaisvaltaisesti.

Esittelyvideon tuotteistamisprosessia kuvaa hyvin Jämsän ja Mannisen (2000) malli, jonka mukaan prosessi pystyy etenemään suunnitelmallisesti. Heidän mallinsa mukaan tuotekehitysprosessissa on viisi vaihetta (Kuvio 2). Nämä vaiheet ovat ongelman tai kehittämistarpeen tunnistaminen, ideointivaihe, tuotteen luonnosteluvaihe, tuotteen kehittäminen ja tuotteen viimeistely. Kuitenkaan tuotteistamisprosessissa vaiheesta toiseen siirtyminen ei edellytä edellisen vaiheen loppuun suorittamista, vaan vaiheet voivat limittyä toisiinsa. (Jämsä ja Manninen, 2000, s. 28.)

Kuvio 2. Videon tuotteistamisprosessi (Jämsä ja Manninen, 2000, s. 28).

Luonnosteluvaiheen osa-alueista yksi on asiakasprofiilin selvittäminen, jonka tarkoituksena on tarkentaa, ketkä ovat tuotteen ensisijaiset hyödynsajat sekä pohdita millaisia tuotteen käyttäjiä he ovat (Jämsä ja Manninen, 2000, s. 44). Opinnäytetyömme ja sen tuotoksena kehitetyn toimintamallin ensisijaisia hyödynsajia olivat päiväkotit Norlandia Pouta, päiväkodin kasvatus- ja hoitohenkilöstö ja uudet asiakasperheet sekä me. Kehitettyä toimintamallia teknologian hyödyntämisestä lapsen varhaiskasvatuksen aloituksen tukemisessa voidaan hyödyntää myös muissa päiväkodeissa.

Jämsän ja Mannisen (2000) mallin mukaan kehittelyvaiheessa opinnäytetyömme osa tuotoksena syntyi esittelyvideo. Luonnosteluvaiheessa tehty videon käsikirjoitus on laadukkaan videon perusta ja sillä on merkittävä rooli. Esittelyvideon runkoa suunnitellessa otimme henkilökunnan toiveet ja näkemykset huomioon. Näin syntyi pohja käsikirjoitukselle ja sen pohjalta videon teko eteni loogisesti vaihe vaiheelta. Opinnäytetyömme tuotoksena syntyi esittelyvideo päiväkotit Norlandia Poudan käyttöön. Tämä ei ole opinnäytetyömme päätavoite, vaan tavoitteenamme on yksittäisen tuotteen sijaan kehittää uutta toimintamallia.

6 KEHITETTÄVÄN TOIMINTAMALLIN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

6.1 Toimintamallin suunnittelu

Opinnäytetyössämme keskityimme lapsen varhaiskasvatuksen aloitukseen ja pohdimme muun muassa infopakettien koostamista. Erilaisia infopaketteja ja oppaita on kuitenkin kehitetty ja tuotettu paljon, joten emme kokeneet tällä idealla olevan uutuusarvoa. Yhtenä esimerkkinä näistä toimii Tiunikovin (2019) opinnäytetyön toiminnallisen kehittämisen tuloksena syntynyt opas tukemaan huoltajia lapsen päivähoiton aikana. Tämän oppaan tarkoituksena oli tukea lasten huoltajia koko varhaiskasvatuksen ajan, mutta opas oli myös paranneltu työkalu päivä-

hoitoon tutustumiseen ja päivähoitoon liittyvien asioiden tiedottamiseen. Huoltajat saivat lapsen aloittaessa päivähoiton oppaan sähköpostitse ja pystyivät tutustumaan siihen oman aikataulunsa mukaan. Lisäksi opas oli saatavilla päiväkodista paperisena versiona.

Idea päiväkodin esittelyvideosta tuli Norlandia Päiväkotien Pohjois-Savon aluevastaavalta. Innostuimme aiheen ajankohtaisuudesta ja lähdimme työstämään ajatusta eteenpäin. Pohdimme, voisiko päiväkodin esittelyvideoilla sekä muuten teknologiaa hyödyntämällä tukea lapsen varhaiskasvatuksen aloitusta. Markkina-tarkoituksiin valmistettuja päiväkotien esittelyvideoita on toteutettu paljon ympäri Suomea. Tietojemme mukaan tarkempaa tietoa päiväkodin arjen käytänteistä ja ryhmien toiminnasta sisältävää informatiivisia videoita ei ole tehty, eikä teknologiaa ole hyödynnetty varhaiskasvatuksen aloituksen tukemisessa.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus, 2018) korostetaan siirtymävaiheisiin valmistautumista ja edellytetään siirtymävaiheiden yhtenäisten käytäntöjen suunnittelua. (Hujala & Turja, 2020, s. 80). Tämän ajatuksen pohjalta suunnittelimme varhaiskasvatuksen aloituksen tueksi teknologiaa hyödyntävää toimintamallia. Kotkavuoren ja Peltolan (2016) opinnäytetyön mukaan lasten ja perheiden tasavertainen, yksilöllinen ja yhdenmukainen kohtaaminen mahdollistui kasvatushenkilöstöltä, kun heidän tekemänsä opas yhtenäisti käytännöt lapsen siirtyessä päivähoitoon. Heidän opinnäytetyössään luotiin opas lapsen päivähoiton tutustumis- ja aloitusprosessista vantaalaisen Patotien päiväkodin varhaiskasvattajille. Tarkoituksenamme oli toimintamallin avulla tukea lasta ja hänen perhettään varhaiskasvatuksen aloituksessa parhaalla mahdollisella tavalla sekä palvella kasvatushenkilöstön ja perheen välisen yhteistyön kehittymistä aina varhaiskasvatuksen aloituksesta lähtien.

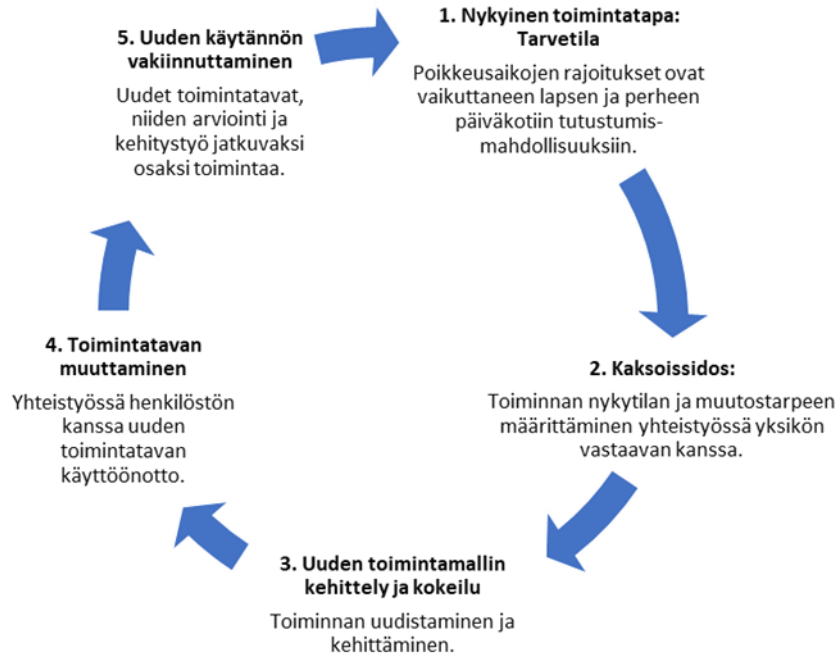
Toimintamallia lähdimme kehittämään Engeströmin (1995) kehittävän työntutkimuksen pohjalta. Kehittävän työntutkimuksen menetelmä osallistaa työntekijät pohtimaan oman työnsä kehittämistarpeita analysoiden ja muuttaen omaa toimintaa. Kehittävä työntutkimus ei tuota työpaikoille ulkoapäin ratkaisuja, vaan ne muovautuvat työyhteisön sisäisistä välineistä käsin. (Engeström, 1995, s. 11–12.)

Suunnittelimme yhteistyössä Norlandia Poudan yksikön vastaavan kanssa toimintamallimme yleiset toteutuslinjat sisältöön ja aiheen rajauksiin.

Norlandia Pouta on luontopainotteinen päiväkotikoti, joten luontopedagogiikka ja Metsämörri-toiminta koettiin tärkeiksi osa-alueiksi esittelyvideon sisällössä. Esittelyvideon valikoitui kolme sisältökokonaisuutta; päiväkodin tilojen esittely, arjen käytännöt ja luontopedagogiikka. Näistä sisältökokonaisuuksista muodostui perheille hyvä tietopohja päiväkotiin tutustumisen kannalta. Visuaalinen ilme esittelyvideoon olisi rauhallinen ja värimaailma mallintaa yrityksen logossakin käytettävää värimaailmaa. Videon pituuden toivottiin olevan alle 10 minuuttia, jottei sen katselu käy liian raskaaksi ja pitkävetoiseksi. Yhdenvertaisuuden kannalta keskustelimme englanninkielisen tekstityksen tarpeesta videolle. Päiväkodin vastaavan mukaan tarvetta tekstitykselle ei ollut. Englanninkielisen tekstityksen voi tarvittaessa lisätä videoon myöhemmin. Teimme toteutuslinjojen sopimisen jälkeen toiveiden pohjalta esittelyvideolle käsikirjoituksen (Liite 3), joka muokkautui aina videon editointivaiheeseen asti.

Toimintamallissa on tärkeää säilyttää toiminnan ja aiheen selkeys ja helppokäyttöisyys. Etäyhteydellä käytävään aloituskeskusteluun toivottiin työntekijän näkökulmasta selkeää ohjeistusta etäyhteyksien luomisesta sekä keskustelujen sisällöstä. Norlandia Poudassa on ollut jo aikaisemmin käytössä Norlandia Päiväkotien Lapsen tavat ja tottumukset -lomake, jonka vanhemmat täyttävät varhaiskasvatuksen aloituksen yhteydessä. Henkilökunta on kokenut lomakkeen tutustumisvaiheessa hyväksi työvälineeksi ja toivoi sitä käytettäväksi myös etäyhteydellä käytävän keskustelun pohjana.

Engeströmin (1995, 87–92) mukaan toiminnassa esiintyviä ristiriitoja voidaan kuvata eritasoisina, riippuen siitä kuinka merkittävästi ne vaikuttavat eri toimintoihin työssä. Työssä tapahtuvaa koko toimintajärjestelmän laadullista muutosta kuvaavat ekspansiivisen oppimisen syklin eri vaiheissa esiintyvät ristiriidat. Engeströmin ekspansiivisen oppimisen syklin vaiheiden kautta kuvaamme tarkemmin toiminnan muutoksen vaiheita Norlandia Poudassa (Kuvio 3).

Kuvio 3. Toiminnan muutoksen vaiheet Norlandia Poudassa (Engström, 1995).

6.2 Toimintamallin toteutus

Opinnäytetyössämme kehitettävä toimintamalli sisältää tutustumisvaiheen alussa varhaiskasvatuksen aloittavan lapsen perheelle sähköisesti toimitettavan päiväkodin esittelyvideon päiväkodin arjesta ja etäyhteyksillä käytävän aloituskeskustelun.

Toimintamallin toteuttamisen aloitimme esittelyvideon kuvaamisella. Kuvasimme esittelyvideoon tulevaa materiaalia kahdella eri käyntikerralla. Ensimmäisellä käynnillä osallistuimme päiväkodin Viherpeiposten ryhmän Metsämörriretkelle. Metsäretken aikana valokuvasimme retkelle lähdön leikkejä, lähimaisemia, metsäpaikkaa ja ohjattua toimintaa. Lapsiryhmän ollessa mukana kuvaushetkellä varmistimme, ettei lapsia esiinny tunnistettavina kuvissa esimerkiksi vapaan leikin aikana. Kuvat valikoitiin esittelyvideoon lapsen yksityisyyttä kunnioittaen, eikä kuvauslupia näin ollen tarvittu. Tämä linjaus oli myös yhteistyötahomme toive kuvauksista. Äänitimme varhaiskasvatuksen opettajan kertomuksen Metsämörritoiminnasta ja Metsämörriretkien sisällöstä. Yhdistimme esittelyvideoon tämän ää-

ninauhoitteen metsäkuvien kanssa. Kuvasimme myös päiväkodin ulkotiloja ja lähialueen puistoa. Nämä ulkokuvat yhdistimme videon osuuksiin päiväkodin tilojen esittelyssä.

Toisella kuvauskerralla lapsiryhmien ollessa ulkona kuvasimme ja videoimme päiväkodin sisätiloja. Sisätilojen esittelyssä käytimme ryhmien omia nimiä ja tiloja selkeyttämään kokonaiskuvaa päiväkodista. Kuvasimme lapsen päiväkotipäivää rytmittävien tapahtumien pohjalta kuten naulakkopaikat, ruokailu ja päivälepo. Haastattelimme mukana kuvauksessa ollutta päiväkodin vastaavaa, jolta saimme tietoa päiväkodin arjen käytänteistä ja ryhmien toiminnasta. Videon aiheisisällön tulisi olla mahdollisimman pitkäikäinen, joten vaihtuvia tietoja rajasimme sisällystään pois. Näitä on esimerkiksi henkilökunnan esittely. Suunnitelmasta poiketen ajatuksena oli, että tekisimme henkilökunnasta muokattavan esittelyjulisteen, mutta opinnäytetyömme aikataulun ja henkilökunnan lomien vuoksi julisteiden toteuttaminen ei onnistunut.

Käytimme esittelyvideon koostamiseen erillistä editointiohjelmaa, jolla pystyimme muokkaamaan visuaalista ilmettä ja kokonaiskuvaa ennalta sovittujen raamien mukaisesti. Editointiohjelman avulla saimme yhdisteltyä kuva-, video-, ääni- ja tekstimateriaaleja keskenään selkeäksi kokonaisuudeksi. Video sisältää tekstinä ohjeita ja vinkkejä päiväkodin aloitukseen sekä ohjeen vanhemmalle palvelusetelin hakemiseen. Ennen videon julkaisemista pyysimme Norlandia Poudan vastaavaa katsomaan esittelyvideon ja antamaan palautetta sekä mahdollisia muutosehdotuksia. Viimeistely video oli kestoaltaan 9 minuuttia 55 sekuntia. Esittelyvideo muokattiin mp4-muotoon, jolloin sen katseltavuus eri laitteilla on mahdollista ja helppokäyttöistä. Esittelyvideon (Liite 4) lähetimme sähköisenä versiona Norlandia Poudan sähköpostiin yhdessä vanhemmille lähetettävän saatekirjeen (Liite 2) kanssa. Sähköposti sisälsi ohjeen videon tallentamiseen tietokoneelle ja sähköisen linkin tekemiseen, jonka kautta perheet voivat katsoa esittelyvideon.

Esittelyvideon valmistuttua oli vuorossa aloituskeskustelun ohjeistuksen toteutus. Päiväkoti Norlandia Poudassa on käytetty Teams-ohjelmaa etäyhteyksien luomiseen, joten toteutimme toimintamallimme etäyhteyksillä käytävän aloituskeskustelun samalla ohjelmalla. Valmistimme työntekijöille selkeät, kirjalliset ohjeet (Liite

5) keskustelun luomiseen, keskusteluun valmistautumiseen ja keskustelun rungon Norlandia Päiväkotien Lapsen tavat ja tottumukset -lomakkeen pohjalta.

Ohjeistuksen ensimmäisessä osiossa kuvasimme, kuinka työntekijä sopii keskusteluajan perheen kanssa, luo kutsun Teams-ohjelmalla käytävään keskusteluun ja lähettää sähköisen linkin perheelle. Ohjeistukseen teimme valmiiksi myös saatetekstin, jonka voi kopioida lähetettävän kutsun tietoihin. Työntekijä lähettää myös Lapsen tavat ja tottumukset -lomakkeen sähköisesti perheelle ennen etäkeskustelua. Ohjeet kattoivat myös muistilistan työntekijän valmistautumisesta ennen etäkeskustelua.

Toisessa osiossa esittelimme keskustelussa käytettävän rungon. Keskustelussa käydään läpi perheen kanssa Lapsen tavat ja tottumukset -lomake, jonka kysymykset on aseteltu ohjeeseen mukaan muistiksi työntekijälle. Lopuksi työntekijä sopii perheen kanssa jatkosuunnitelman tutustumisen jatkamiseksi päiväkodilla. Kolmannessa osiossa havainnoimme kuva- ja tekstiohjein Teams-ohjelman käyttöä ja kokouskutsun tekoa. Ohjeissa käytimme pohjana Microsoftin omaa ohjeistusta ja muokkasimme sitä käyttökohteeseen sopivaksi. Ohjeiden tavoitteena oli helppokäyttöisyys ja teknisesti oikeatietoisuus.

Ohjeistukset tulostimme paperiversioksi ja hankimme niille kansion, jossa on erilliset muovitaskut ohjesivuille. Näin ollen ohjeet säilyvät siistinä ja helposti löydettävissä käyttöä varten. Kansioon lisäsimme myös muistilehtiön ja kynän muistiinpanoja varten. Ohjeistukset lähetimme myös Norlandia Poudan sähköpostiin. Näin sähköinen versio säilyy päiväkodilla ja siihen voi tehdä tarvittavia muutoksia tulevaisuudessa.

6.3 Käyttökokemusten kerääminen palautekyselyllä

Keräsimme palautetta toimintamallin käyttökokemuksesta asiakasperheiltä ja työntekijöiltä. Kysely toteutettiin Webropol 3.0 -palvelulla sähköisesti ja anonyymisti. Toteutimme yhden kyselyn (Liite 7), jolla kysyttiin niin vanhempien kuin

työntekijöiden käyttökokemusta. Palvelun kysymyssääntöjen ja kysymysten piilottamisen avulla vastaaja navigoitiin vastausten perusteella oikeisiin kysymyksiin.

Kysymysten asettelussa kiinnitimme huomiota siihen, kuinka saisimme monipuolisesti tietoa toimintamallin toimivuudesta ja sen kehittämisestä. Kyselyllä selvitimme, kuinka uusi toimintamalli on käytännössä toteutunut ja onko toimintamallista ollut hyötyä varhaiskasvatuksen aloituksessa. Kyselyn avulla saimme tietoa käyttökokemuksista ja toimintamallin toimivuudesta molempien käyttäjäosapuolten näkökulmasta.

Kysely oli puolistrukturoitu, jolloin osa kysymyksistä ja vastausvaihtoehdoista on ennakkoon rajattu, kun taas osaan voi vastata omin sanoin. Kysely sisälsi valinta-, monivalinta- ja liukukytkinkysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä. Vastausvaihtoehdot rakennettiin numeraalimonivalinnaksi asteikolla 0–5, jossa vastaaja voi valita sopivan arvon kuvaamaan omaa mielipidettään kysyttävästä aihealueesta. Asteikolla esimerkiksi 0 tarkoitti ”ei ollenkaan” ja 5 ”erinomaisesti”.

Kyselyn alussa kysyttiin, onko vastaaja varhaiskasvatuksen aloittaneen lapsen vanhempi vai päiväkodin työntekijä. Tämä kysymys oli pakollinen ja sen vastauksen perusteella kysely ohjasi vastaajan joko vanhemmalle tai työntekijälle tarkoitettuihin kysymyksiin, jonka jälkeen kyselyssä kysyttiin käyttökokemusta päiväkodin esittelyvideosta, etänä käytävästä aloituskeskustelusta, videon ja etäkeskustelun tekniikasta sekä koko toimintamallista. Pakollisilla kysymyksillä selvitetiin, onko vastaaja katsonut esittelyvideon ja onko aloituskeskustelu käyty etänä. Näiden vastausten perusteella kysely piilotti tarpeettomat kysymykset, jolloin vastaaminen oli helppoa ja nopeaa.

Toimintamallimme suunnitelmasta poiketen työntekijät kävivät aloituskeskustelut perheiden kanssa vasta varhaiskasvatuksen aloituksen jälkeen eikä tutustumisvaiheessa, kuten oli tarkoitus. Kysely lähetettiin päiväkodilta toimintamallimme kokeiluun osallistuneille perheille noin viikon kuluttua etänä käydyistä aloituskeskusteluista. Kyselylinkki (Liite 6) lähetettiin sähköpostitse päiväkodilta niille samoille perheille, joille oli aiemmin lähetetty päiväkodin esittelyvideo ja tarjottu

mahdollisuutta etäyhteyksillä käytävään aloituskeskusteluun. Perheitä oli kaikkiaan kahdeksan. Ohjeistimme yksikön vastaavaa toimittamaan saman kyselyn myös työntekijöille joko sähköpostilla tai viestillä.

Kyselyn päätyttyä palvelu tuotti vastauksista raportin numeraalikeskiarvoina ja vertasimme tuloksia asetettuihin tavoitteisiin. Saimme kyselyyn kaikkiaan viisi vastausta, joista neljä oli varhaiskasvatuksen aloittaneiden lasten vanhempien vastauksia ja yksi Norlandia Poudan työntekijän vastaus. Vanhempien vastausten keskiarvot sijoittuvat 4,0–4,5 välille päiväkodin esittelyvideon käyttökokemuksesta ja etänä käytävän aloituskeskustelun käyttökokemuksesta 4,0–5 välille, puolestaan videon ja etäkeskustelun tekniikan vastausten keskiarvo oli 4,5 ja koko toimintamallin käyttökokemus sai keskiarvokseen 4,0.

Vastanneista vanhemmista kaksi oli katsonut päiväkodin esittelyvideon. Vastausten perusteella esittelyvideo tuki varhaiskasvatuksen aloitusta, sisälsi tarpeellista tietoa ja sen kesto oli sopiva sekä sisältö odotusten mukainen. Vastauksista nousi videon kehittämisehdotukseksi henkilökunnan esittely. Aloituskeskustelu oli käyty kaikkien vastanneiden kanssa. Yhden vanhemman kanssa keskustelu oli käyty puhelimitse ja muiden kanssa Teams -ohjelman välityksellä. Vastauksen perusteella etäkeskustelu tuki perheiden varhaiskasvatuksen aloitusta erinomaisesti, lisäksi keskustelu koettiin tarpeelliseksi ja hyödylliseksi varhaiskasvatuksen aloituksen kannalta sekä keskustelulle varattu aika sopivaksi. Avoimista vastauksista nousi esille mielipide aloituskeskustelun yhdistämisestä tutustumisen yhteyteen, kuten toimintamallin olimme ajatelleet ja suunnitelleet, mutta osan mielestä kiireetön keskustelu ja havaintojen jakaminen lapsesta varhaiskasvatuksen aloituksen jälkeen koettiin hyväksi. Vastauksen perusteella vanhemmat laittaisivat toimintamallin käytön jatkoon, toimintamallin jatkoa koskevien vastausten keskiarvo oli 4,0. Vastanneista vanhemmista kolme suosittelisi toimintamallia myös muille varhaiskasvatuksen aloittaville perheille.

Toimintamallin kokeilemiseen ja aloituskeskustelujen pitämiseen osallistui neljä Norlandia Poudan pienten ryhmien työntekijää. Kyselyyn vastasi kuitenkin vain yksi työntekijä, joten työntekijöiden palaute käyttökokemuksesta ja toimintamallin toimivuudesta jäi varsin kapeaksi. Yhden työntekijän näkemyksen perusteella

emme pystyneet arvioimaan toimintamallin toimivuutta kasvattajan näkökulmasta ja mielipidettä sen jatkolle.

Palautteen kerääminen oli tärkeää lopullisen opinnäytetyömme kannalta toimintamallin toimivuuden ja vaikuttavuuden väliarvioinnissa, vaikka työntekijän näkemys jäikin kapeaksi. Uuden toimintamallin lopullisen arvioimisen mahdollistaa vasta toimintamallin vakiintuminen (Engström, 1995, s.146–150). Opinnäytetyömme puitteissa emme pystyneet kokonaisuudessaan arvioimaan kehittämämme toimintamallia teknologian hyödyntämisestä lapsen ja perheen varhaiskasvatuksen aloituksen tukemisessa. Palautteen pohjalta saimme suuntaviivoja toimintamallin jatkosta.

7 EETTISET NÄKÖKOHDAT JA LUOTETTAVUUS

Opinnäytetyössämme on noudatettu ammattikorkeakoulujen eettisiä suosituksia. Eettiset suositukset perustuvat lainsäädäntöön sekä tiedeyhteisön tutkimuseettisiin periaatteisiin, linjauksiin ja suosituksiin. Opinnäytetyöprosessissa opinnäytetyön ohjaajan ja tekijöiden on hallittava hyvien tieteellisten käytäntöjen (HTK) tuomat vastuut ja veloitteet sekä asiaa koskevat lainsäädännöt. (Arene, 2020.)

Opinnäytetyöprosessin aikana otimme huomioon suositusten mukaiset lainsäädännöt. Toimimme varhaiskasvatusympäristössä yrittäjän, asiakkaiden ja henkilökunnan kanssa. Yksityisyyden- ja tietosuojan varjeleminen olivat opinnäytetyömme kannalta tärkeässä asemassa lainsäädännöllisesti. Koko opinnäytetyöprosessin aikana nämä lait ohjasivat valintojamme toteutuksessa ja etenemisessä. Sähköinen toimintamalli edellyttää tietojen keräämistä asiakkaan nimenä ja sähköpostiosoitteena. Nämä tiedot eivät päätyneet missään vaiheessa meille opinnäytetyöntekijöille, vaan ne käsiteltiin ja arkistoitiiin varhaiskasvatuksen toimintayksikössä asianmukaisella käsittely- ja arkistointitavalla.

Olemme tutustuneet tutkimuseettisiin ohjeistuksiin ja opinnäytetyön perusteisiin. Otamme vastuun opinnäytetyömme etenemisestä sekä siihen tarvittavien asiakirjojen ja sopimusten huolellisesta dokumentoinnista. Ymmärrämme plagioinnin merkityksen, emmekä ole käyttäneet opinnäytetyössämme tietoja vasten lainauskäytäntöjä.

Sosionomin osaamisvaatimuksissa eli kompetensseissa on laajasti kirjattu sosionomin ammattitaidon monimuotoisuutta ja muuttuvan yhteiskunnan ajallisia muutoksia. Palvelujärjestelmä osaamisella sosionomi osaa sovittaa yhteen palveluita tarvelähtöisesti sekä toimia muutoksien edistäjänä. Sosionomin ammattitaidoissa painotetaan myös kehittämis- ja innovaatio-osaamiseen, jossa sosionomi osaa kehittää työssä käytettäviä menetelmiä asiakaslähtöiseen suuntaan. Sosionomi on itse innovatiivinen työkäytäntöjen kehittämisessä. (Diakonia ammattikorkeakoulu, i.a.)

Toinen opinnäytetyön tekijöistä työskentelee yhteistyötahoyrityksessä, mutta toisessa toimintayksikössä. Esteellisyys tarkoittaa, että henkilö on käsiteltävään asiaan, asianosaisiin tai asiassa tehtävän ratkaisun vaikutuspiirin muuten kuuluviin henkilöihin sellaisessa suhteessa, joka saattaa vaarantaa hänen puolueettomuutensa. (Arene, 2020.) Opinnäytetyömme tarkoitus on luoda uusi toimintamalli yleisesti varhaiskasvatukseen, eikä pelkästään yhden yrityksen tai päiväkodin käyttöön, jonka vuoksi emme koe työsuhteen tuovan esteellisyyttä opinnäytetyöllemme.

Esteellisyyttä ei ole, vaikka toinen meistä työskentelee samassa yrityksessä yhteistyötahomme kanssa. Sen sijaan koemme, että työsuhteesta on ollut apua ja hyötyä opinnäytetyömme kannalta. Työsuhteen ansioista olemme saaneet helposti tietoa meneillään olevasta kehittämistyöstä. Lisäksi kokemus yrityksen varhaiskasvatuksen aloituskäytännöistä on auttanut toimintamallin suunnittelussa ja keskeisten asioiden huomioimisessa. Olemme myös tiedostaneet työsuhteessa olevan opinnäytetyön tekijän vaitiolo- ja salassapitovelvollisuuden työnantajaansa kohtaan, sekä käyttäneet vain luvan kanssa yritystä koskevia ja sen sisäi-

siä tietoja opinnäytetyössämme. Työsuhde ei vaikuttanut opinnäytetyön lopputulokseen, koska kokeiluun osallistuneet perheet eivät tienneet työsuhteesta ja heidän kokemusten kautta arvioimme toimintamallin vaikuttavuutta.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyömme toiminnallisena osana toteutimme päiväkodin esittelyvideon ja etäyhteyksillä käytävän aloituskeskustelun ohjeistuksen. Opinnäytetyömme kehittämistyön lopputuloksena syntyi toimintamalli, joka hyödyntää teknologiaa lapsen ja perheen varhaiskasvatuksen aloituksen tukemisessa. Toimintamallimme tukee varhaiskasvatuksen aloittavia lapsia ja perheitä päiväkodin esittelyvideon ja etäyhteyksillä käytävän aloituskeskustelun avulla. Kehittelemämme toimintamallin avulla lapseen ja perheeseen voidaan tutustua etäyhteyksiä hyödyntäen jo ennen varhaiskasvatuksen aloitusta. Lisäksi päiväkodin esittelyvideo antaa perheelle mahdollisuuden tutustua päiväkotiin ja sen arjen käytänteisiin ajasta tai paikasta riippumatta.

Lapsen varhaiskasvatuksen aloituksen tukeminen on ensimmäisiä askeleita kohti kasvatusyhteistyötä. Varhaiskasvatuksen aloitus on koko perheelle iso elämän muutos, joten varhaiskasvatuksen erilaiset mahdollisuudet tukea aloitusprosessia on tärkeää ottaa huomioon. Kasvatusyhteistyön merkitys ja varhaisen hyvän hoitosuhteen luominen on havaittu keskeisiksi tekijöiksi pienen lapsen ensimmäisessä siirtymisprosessissa kodista varhaiskasvatuksen piiriin. (Hujala & Turja, 2020, s. 80.) Opinnäytetyömme toimintamalli tukee kasvatusyhteistyön edellytyksiä mahdollistaen yhteistyön päiväkodin ja perheen välillä vaihtoehtoisin menetelmin.

Siirtymävaiheisiin valmistautumista ja niiden yhtenäisten käytäntöjen suunnittelua korostetaan Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus,

2018, s.19–20). Toimintamallimme tukee varhaiskasvatuksen henkilöstöä valmistautumisessa lapsen ja perheen varhaiskasvatukseen. Sen avulla voidaan myös yhtenäistää varhaiskasvatuksen aloituksen käytäntöjä ja näin tukea lasta ja hänen perhettään tässä ensimmäisessä tärkeässä siirtymävaiheessa.

Varhaiskasvatuksen aloitus vaikuttaa suuresti lapsen elämään. O'Connorin (2013, s.66) mukaan hyvin suunniteltu ja tuettu varhaiskasvatuksen aloitus tarjoaa lapselle myönteisen ja onnistuneen kokemuksen siirtymävaiheesta, sekä tukee lapsen kykyä selviytyä muutoksista myös tulevaisuudessa. Tämän vuoksi onnistuneeseen varhaiskasvatukseen tulee kiinnittää huomioita ja pyrkiä tukemaan sen toteutumista kaikilla mahdollisilla keinoilla. Puolestaan Rutasen ja Laaksosen (2020) tutkimusartikkelin mukaan lapsen kokemukseen varhaiskasvatuksen aloituksesta heijastuu vanhempien ja kasvattajien kasvatusyhteistyön sujuvuus. Onkin tärkeää tukea aina alkuvaiheesta lähtien luottamuksen rakentumista vanhempien ja kasvattajien välille. Toimintamallimme avulla voidaan tukea yhteistyön kehittymistä, kun aloituskeskustelu etänä käydään ennen päiväkotiin tutustumista ja perheen kanssa yhdessä suunnitellaan päiväkotiin tutustuminen.

Hannilan ja Vihervaaran (2011) opinnäytetyön tutkimuksessa nousi esille vanhempien suuri toive saada keskustella työntekijän kanssa ja kysyä mieltä askaruttavia kysymyksiä rauhassa. Olemme huomioineet tämän toiveen toimintamallimme suunnittelussa. Etäyhteyksillä käytävä aloituskeskustelu ennen päiväkotiin tutustumista mahdollistaa perheille tällaisen rauhallisen keskustelun. Myös Lund (2010) korostaa aloitusvaiheen tiiviin keskusteluyhteyden merkitystä vanhempien näkökulmasta (Hujala & Turja, 2020, s. 83).

Koronapandemian tuomat rajoitukset ovat laajentaneet teknologian hyödyntämistä myös varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyömme tarkoituksena oli löytää työelämän ja asiakaslähtöisyyden avulla toimintatapoja, jotka voisivat tukea lapsen varhaiskasvatukseen aloitusta. Tavoitteemme oli hyödyntää jo olemassa olevaa teknologiaa osaksi lapsen ja perheen tutustumista varhaiskasvatukseen.

Uusi toimintamallimme varhaiskasvatuksen aloituksen tueksi edesauttaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä hyödyntämään monipuolisemmin digitaalista verkostoa. Elämme digitalisaation aikaa, ja opinnäytetyömme toimintamalli kannustaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä käyttämään monipuolisemmin etäyhteyksiä hyödyksi työssään. Varhaiskasvatus sosiaalialana on ihmisläheistä työtä, jossa sosiaalinen vuorovaikutus on merkittävä tekijä osana perheiden kanssa tehtävää työtä. Teknologian tuomat mahdollisuudet antavat vaihtoehtoisen vuorovaikutusmahdollisuuden perheen ja kasvattajan välillä tilanteessa, jossa fyysinen tapaaaminen ei ole mahdollista poikkeusaikojen tai fyysisen etäisyyden vuoksi.

Varhaiskasvatuksen neuvottelukunnan raportin mukaan tulevaisuudessa teknologia on entistä enemmän osana varhaiskasvatuksen arkea ja sitä hyödynnetään varhaiskasvatuksessa monipuolisesti. Raportin tulevaisuudenkuvassa teknologian ja virtuaalisuuden nousu ovat vaikuttaneet varhaiskasvatuksen pysymiseen tasalaatuisena ympäri maata ja lisäksi se on auttanut säilyttämään palvelut myös syrjäseuduilla ja haja-asutusalueilla. (Jokinen & Nieminen, 2019, s. 22–23.) Toimintamallimme mahdollistaa vuorovaikutuksen perheiden kanssa ajasta ja paikasta riippumatta.

Teknologiaosaamista, digitaitoja ja innovatiivista työtettä tarvitaan työelämässä kasvavassa määrin. Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta vuosille 2017–2030 -julkaisussa nostetaan esille teknologian lisääntymisen vaikutuksia tarvittavaan osaamiseen varhaiskasvatuksessa (Karila ym., 2017, s. 73). On ymmärrettävää, että kaikki kasvattajat eivät hallitse digitaitoja yhtä hyvin ja teknologian käyttö voi tuntua haastavalta. Innovatiivinen ajattelu ja työotteiden kehittäminen vaatii koko työyhteisön yhteistä sitoutumista ja yhteistyötä. Opinnäytetyösämme madalsimme kynnyistä toimintamallin käyttöönottoon luomalla selkeät käyttöohjeet ja sisällöt etäyhteyksien luomiseen.

Uusien toimintamallien vakiinnuttaminen osaksi työelämää vaatii aikaa ja opettelu sekä organisaatiossa toimintamalliin perehtynyttä vastuutyöntekijää. Kesken toimintamallimme kokeilun päiväkotia Norlandia Poudassa vaihtui yksikön vastaava ja samalla opinnäytetyömme yhteyshenkilö. Tämä henkilöstövaihdos ta-

pahtui juuri toimintakauden alussa. Opinnäytetyömme ja siihen liittyvä toimintamallin kokeilu saattoivat jäädä taka-alalle, kun toimintakauden aloituksen toimivuus ja siihen keskittyminen veivät aikaa työyhteisöltä.

Kehittävä työntutkimus ei tuota työpaikoille ulkoapäin ratkaisuja, vaan ne muovautuvat työyhteisön sisäisistä välineistä käsin (Engeström, 1995, s. 11–12). Tarve ja halukkuus kehitystyölle löytyi työyhteisöstä, mutta yhteistyömme painotui ainoastaan vastuuhenkilön kanssa asioimiseen. Työntekijävaihdoksen myötä tiedonsiirrossa oli epäselvyyttä toimintamallin kokeilussa. Tämän myötä huomasimme, että meidän olisi pitänyt tehdä tiiviimpää yhteistyötä koko henkilökunnan kanssa suunnitteluvaiheesta lähtien. Kehittävässä työntutkimuksessa tekijän vastuulla on luoda uusia välineitä työyhteisön toiminnan kehittämiseksi ja kokeilla niitä yhteistyössä työntekijöiden kanssa (Engeström, 1995, s. 126–127). Havaitsimme jälkikäteen koko henkilökunnan perehdytyksen tärkeyden ennen toimintamallin kokeilua ja käyttöönottoa.

Engeströmin ekspansiivisen oppimisen syklin vaiheiden kautta kuvasimme toiminnan muutoksen vaiheita Norlandia Poudassa (Kuvio 3). Tässä vaiheessa jouduimme toteamaan, että opinnäytetyömme toimintamallin vakiintuminen osaksi käytäntöä jäi kesken. Toimintamallimme jäi toiminnan muutoksen vaiheissa neljänteen vaiheeseen, eli toimintatavan muuttamiseen, eikä saavuttanut viidettä, uuden käytännön vakiintumisen vaihetta. Tiiviimmällä yhteistyöllä koko työyhteisön kanssa uuden toimintamallin kokeilu ja sen myötä käyttöönotto olisi mahdollisesti onnistunut paremmin.

Engströmin teoksen (1995, s.146–150) mukaan vasta uuden toimintamallin vakiintuminen mahdollistaa sen arvioimisen. Opinnäytetyömme puitteissa emme pystyneet kokonaisuudessaan arvioimaan kehittämäämme toimintamallia. Aikataulumme puitteissa meillä ei ollut mahdollisuutta varmistaa, miten toimintamalli löytää paikkansa osaksi tutustumista varhaiskasvatukseen.

Vanhempien vastausten perusteella kolme neljästä vastaajasta suosittelisi toimintamallia myös muille päivähoiton aloittaville perheille. Kaikki vastaajat hyödyntäisivät toimintamallia myös jatkossa. Saimme kyselystä ainoastaan yhden

työntekijän palautteen toimintamallin kokeilusta, joten näkemys työntekijöiden käyttökokemuksesta jäi kapeaksi. Emme voi yhden vastauksen perusteella arvioida työyhteisö laajempaa mielipidettä toimintamallin hyödyntämisestä jatkossa, joten toimintamallin käyttäminen jatkossa jää avoimeksi. Toivomme, että toimintamallista olisi tulevaisuudessa hyötyä yhteistyökumppanillemme sekä yleisesti varhaiskasvatuksen toimialalla. Oman näkemyksemme mukaan kehittämämme toimintamallin avulla voidaan tukea lasta ja hänen perhettään varhaiskasvatuksen aloituksessa, mutta se vaatii toimintamallin vakiintumisen työyhteisöön.

9 POHDINTA

Lapsen varhaiskasvatuksen aloitus on merkittävä muutos lapsen ja koko perheen elämässä. Hyvin onnistunut varhaiskasvatuksen aloitus on yksi laadukkaan varhaiskasvatuksen lähtökohdista. Koemme, että varhaiskasvatuksen aloitukseen on syytä kiinnittää huomiota. Kehittelemämme toimintamallin tarkoituksena oli tukea lasta ja hänen perhettään varhaiskasvatuksen aloituksessa parhaalla mahdollisella tavalla. Toimintamallin avulla on mahdollista palvella kasvatushenkilöstön ja perheen välisen yhteistyön kehittymistä varhaiskasvatuksen aloituksessa.

Opinnäytetyössämme kehitetty toimintamalli vastaa muuttuvan maailman ja varhaiskasvatuksen tarpeisiin. Koemme, että sosionomiopintojen myötä olemme oppineet innovaatioajattelun ja työmenetelmien kehittämisen osaksi sosiaalialan työtä. Monipuolisen ja työelämälähtöisen opiskelutavan ansiosta meille avautui mahdollisuuksia kohdata tilaisuuksia, joissa innovatiivisella ajattelulla voi syntyä uusia oivalluksia ja käytännön kehitystyötä.

Kehitystyönä valmistunut esittelyvideo ja toimintaohjeet etäyhteyksin käytävään aloituskeskusteluun vastasivat tavoitteitamme. Esittelyvideo oli visuaalisesti rauhallinen ja selkeä kokonaisuus. Yhteistyötahomme hyväksyi videon ja oli siihen

tyytyväinen. Videon julkaisun jälkeen opinnäytetyöseminaarissa saamamme palautteen mukaan esittelyvideo oli selkeä, mutta ajallisesti hieman pitkä. Meiltä jäi huomioimatta, että videossa olevien kuvien asettelu muuttui vaakasettelusta pystyasetteluun. Tämä toi videoon ajoittain mustia kuvareunuksia eivätkä kuvat olleet yhdenmukaisia keskenään. Olisimme voineet kuvaussuunnitelmaa tehdesämme sopia vain yhden kuvauskulman käytöstä, joka olisi selkeyttänyt videota yhdenmukaisemmaksi kuvien etenemisen kannalta. Videon editointi oli meille kummallekin uutta, joten opettelimme editoimista opinnäytetyöprosessin aikana. Vanhemmilta saamamme palautteen mukaan esittelyvideo tuki varhaiskasvatuksen aloitusta, sisälsi tarpeellista tietoa ja sen kesto oli sopiva sekä sisältö odotusten mukainen. Vanhempien palautteista videon kehittämisehdotukseksi nousi henkilökunnan esittely.

Toimintamallimme kokeilussa suunnitelmasta poiketen työntekijät pitivät aloituskeskustelut perheille vasta varhaiskasvatuksen aloituksen jälkeen eikä tutustumisvaiheessa. Vanhempien palautteista nousi esille mielipide aloituskeskustelun yhdistämisestä tutustumisen yhteyteen, kuten olimme alun perin suunnitelleet. Pohdimme olisiko lopputulos ollut erilainen, jos keskustelut olisi pidetty suunnitelman mukaan ennen varhaiskasvatuksen aloitusta. Pohdimme myös, olisimmeko tällä tavoin pystyneet paremmin tukemaan perheen varhaiskasvatuksen aloitusta. Etäyhteydellä pidettävän aloituskeskustelun kirjalliset ohjeet olivat työntekijöiden saatavilla paperisena kansiossa sekä sähköisenä. Ohjeet saivat hyvää palautetta selkeydestään ja helppokäyttöisyydestään. Toimintamallimme kokonaisuudessaan vastasi yhteistyötahon toiveita ja omia tavoitteitamme.

Olemme molemmat varhaiskasvatuksen ammattilaisia jo aikaisemmalta koulutukseltamme ja olemme työskennelleet varhaiskasvatuksessa vuosia. Saamme sosionomikoulutukselta varhaiskasvatuksen opettajan pätevyyden. Ammattikokemuksemme ja opintojen myötä kehittynyt innovatiivinen ajattelu kulminoituu tässä opinnäytetyössä. Asiakaslähtöisyydellä, kehittämistoiminnalla ja yhteistyöllä kehitimme uuden toimintamallin varhaiskasvatuksen ja perheiden hyväksi. Opinnäytetyöprosessi lisäsi ammatillista kasvua varhaiskasvatuksen opettajaksi antamalla näkökulmia, kuinka monimuotoisesti varhaiskasvatusta voidaan toteut-

taa. Varhaiskasvatuksen opettajalla, kuten kaikilla muillakin kasvattajilla, on velvollisuus parantaa lapsen ja perheen asemaa varhaiskasvatuksessa. Koemme, että opinnäytetyön teon aikana oma ammatti-identiteettimme on vahvistunut myös tältä osin. Lisäksi näemme varhaiskasvatuksen ja perheen kasvatusyhteistyön merkityksen laajemmin kuin aikaisemmin.

Keskityimme lapsen ja perheen varhaiskasvatukseen, koska jo aiemman kokemuksemme perusteella se on tärkeä lähtökohta kasvatusyhteistyön kehittymiselle. Opinnäytetyömme aikana oma ammattitaitomme laajentui ja prosessi lisäsi käsitystä siitä, miten tärkeää on tukea lasta ja hänen perhettään varhaiskasvatuksen aloituksen aikana. Hyvän kasvatusyhteistyön rakentumisella on suuri merkitys ja kasvattajan aktiivinen rooli kehittää vaihtoehtoisia toimintatapoja on yksi tapa vahvistaa kasvatusyhteistyötä. Sosionomin osaamisvaatimuksissa eli kompetensseissa on laajasti kirjattu sosionomin ammattitaidon monimuotoisuutta ja muuttuvan yhteiskunnan ajallisia muutoksia. Opinnäytetyömme tukee meidän ammatillisia valmiuksiamme nähdä mahdollisuuksia varhaiskasvatuksen aloittamisen tukemisessa uusista näkökulmista ja kehittää varhaiskasvatusta teknologian monipuolisempaan käyttöön.

Yhdenvertaisuuden huomioiminen on opinnäytetyöhömmme liittyvä keskeinen kysymys. Jäimme pohtimaan yhdenvertaisuuden toteutumista toimintamallimme käytössä. Saatavan teknologian ja verkkoyhteyksien osalta olemme Suomessa hyvässä asemassa, mutta verkkoyhteyksissä on alueellisia eroja ja teknologian saatavuuteen vaikuttaa esimerkiksi ihmisen varallisuus. Vielä tänäkään päivänä kaikilla ei välttämättä ole käytettävissä tarvittavaa laitteistoa tai riittävän nopeaa verkkoyhteyttä, jotta aloituskeskustelun käyminen Teams -palvelulla kuvayhteyttä käyttäen onnistuisi. Toimintamallimme ei ole tarkoitus korvata perinteistä päiväkotiin tutustumista vaan tukea varhaiskasvatuksen aloitusta ja toimia lisämahdollisuutena sellaisissa tilanteissa, kun päiväkotiin tutustuminen ei ole konkreettisesti mahdollista tai sitä on rajoitettu. Aloituskeskustelu voidaan käydä perheen kanssa myös kasvotusten. Monikielisyys on tärkeä huomioida varhaiskasvatuksessa. Yksikön vastaavan mukaan englanninkielinen tekstitys ei parantaisi

esittelyvideon saavutettavuutta, koska päiväkodin asiakaskuntaan kuuluvat monikulttuuriset perheet eivät osaa englantia. Päädyimme yhdessä rajaamaan tekstityksen pois jo suunnitteluvaiheessa.

Yhteistyötahomme kanssa yhteistyö oli vastavuoroista ja avointa, mutta tiiviimmällä keskustelulla olisimme voineet saavuttaa toimintamallin vakiintumisen osaksi varhaiskasvatuksen aloituksen käytäntöjä. Meidän molempien kiinnostus aiheitamme kohtaan on edesauttanut opinnäytetyönprosessin etenemistä suunnitellussa aikataulussa. Keskinäinen yhteistyömme on ollut sujuvaa. Työskentelyä on helpottanut molempien sitoutuminen yhteiseen työskentelyyn ja aikatauluun. Kehittämispainotteinen opinnäytetyö tuntui alusta lähtien molemmille sopivalta. Varhaiskasvatus ja varhaiskasvatuksen aloitus oli molempien mielenkiinnonkohteena ja se edesauttoi opinnäytetyömme aiheen valintaa. Työskentelyilmapiiri on ollut koko prosessin ajan avointa, kunnioittavaa ja ymmärtävää. Koimme, että välillämme vallitsi keskinäinen luottamus ja molemmat olemme tasavertaisia. Koko opinnäytetyöprosessiamme kannatteli toimiva yhteistyö ja yhteiset tavoitteet.

Opinnäytetyöprosessin aikana arvioimme kehitystyön valmistumisen vaiheita ja pyysimme yhteistyökumppanilta palautetta kehitysvaiheessa olevasta toimintamallista. Reflektoimme omaa työskentelyämme realistisesti ja teimme muutoksia tarpeiden noustessa esille. Osa reflektointia on nähdä myös kehittämiskohteet tarkasteltavassa asiassa. Toimintamallin kokeiluvaiheessa huomasimme, että tiiviimpi yhteistyö koko henkilökunnan kanssa olisi ollut tarpeellinen. Ennen toimintamallin kokeilua ja käyttöönottoa koko henkilökunta olisi tarvinnut perehdytyksen. Opinnäytetyöprosessin loppuvaiheessa pohdimme, olisimmeko näillä keinoilla saaneet juurrutettua toimintamallia osaksi työyhteisön toimintatapoja, jolloin toimintamallimme arviointi kokonaisuudessaan olisi ollut mahdollista.

Opinnäytetyömme kehittämisprosessissa syntyneitä toimintamallia teknologian hyödyntämisestä lapsen varhaiskasvatuksen aloituksessa voidaan toivottavasti tulevaisuudessa hyödyntää eri päiväkodeissa laajasti ympäri Suomea. Kehittämäämme toimintamallia pyrimme opinnäytetyön valmistumisen myötä viemään ainakin omiin työyksikköihimme ja työnantajillemme laajemmin käyttöön.

Toimintamallin jatkokehittämisenä voisi nähdä toimintamallin juurruttamisen työyhteisöön osaksi varhaiskasvatuksen aloitusta. Toimintamallin juurruttaminen tarkoittaa työntekijöiden perehdyttämistä toimintamalliin ja seuranta sekä arviointia, kuinka toimintamalli tukee aloitettavaa perhettä. Norlandia Poudassa otettiin opinnäytetyömme pohjalta toimintamalli ainoastaan käyttökokeiluun. Jatkokehittämisenä näkisimme arvioinnin, miten toimintamalli on edesauttanut lapsen ja perheen varhaiskasvatuksen aloitusta sekä onko toimintamalli otettu aktiiviseen käyttöön kokeilun jälkeen.

Jatkotutkimuksena voisi tutkia millaisin erilaisin keinoin lasta ja perhettä voidaan tukea varhaiskasvatuksen aloituksessa. Opinnäytetyöstämme rajautui pois perheiden osallisuus kehitystyössä. Jatkotutkimuksissa voisi selvittää perheiden näkemyksiä siitä, miten he kokevat varhaiskasvatuksen aloituksen ja miten sitä voisi tukea parhaiten. Tärkeää olisi jatkossa selvittää myös henkilökunnan käyttökemusta laajemmin.

LÄHTEET

- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene. (9.1.2020). *Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset*. <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULU-JEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTI-SET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382>
- Anttila, H., Kärki, A., Wikström-Grotell, C., & Kettunen, J. (2015). *Käsikirja sosiaali- ja terveystalveluiden käytäntöjen kehittämiseen, käyttöön- ottoon ja arviointiin tutkimusnäytön pohjalta*. Arcada. <http://urn.fi/URN:ISBN:20978-952-5260-62-5>
- Diakonia ammattikorkeakoulu. (i.a.). *Osaamisvaatimukset: sosionomi (AMK)*. Saatavilla 10.8.2021 <https://www.diak.fi/opiskelu/opiskelijan-polku/opintojen-suorittaminen/arviointi/osaamisvaatimukset-sosionomi/#fd3e343d>
- Engeström, Y. (1995). *Kehittävä työntutkimus: Perusteita, tuloksia ja haasteita*. Helsinki: Painatuskeskus
- Hannila, H., & Vihervaara, S. (2011). *Perheiden ja päiväkodin henkilökunnan yhteistyö: Vanhempien mielipiteet päivähoidosta ja toiveet päivähoidon aloitusvaiheelle*. [Opinnäytetyö, Diakonia-ammattikorkeakoulu]. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2011112415392>
- Hujala, E., & Turja, L. (toim.). (2020). *Varhaiskasvatuksen käsikirja* (5. uud. p.). PS-kustannus.
- Jokinen, L., & Nieminen, A. (2019). *Varhaiskasvatuksen tulevaisuuskuvat 2040: Varhaiskasvatuksen neuvottelukunnan tulevaisuustyön raportti*. (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:30). Opetus- ja kulttuuriministeriö. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-658-4>
- Jämsä, K., & Manninen, E. (2000). *Osaamisen tuotteistaminen sosiaali- ja terveysalalla*. Helsinki: Tammi.
- Karila, K., Kosonen, T., & Järvenkallas, S. (2017). *Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta vuosille 2017–2030: Suuntaviivat varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostamiseen sekä päiväkotien henkilöstön osaamisen, henkilörakenteen ja kouluttamisen kehittämiseen*.

- (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:30). Opetus- ja kulttuuriministeriö. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-487-0>
- Kotkavuori, P., & Peltola, Mervi. (2016). *Lapset ja perheen pehmeä aloitus päivähoitopolulla: Tutustumis- ja aloituskäytännöt Patotien päiväkodissa*. [Opinnäytetyö, Diakonia-ammattikorkeakoulu].
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201604275232>
- L 540/2018. Varhaiskasvatuslaki 13.7.2018/540. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>
- Norlandia Pouta. (i.a.-a). *Etusivu*. Saatavilla 18.4.2021 <https://pouta.norlandiapaivakodit.fi/Koti>
- Norlandia Pouta. (i.a.-b). *Tietoa meistä: Luontopäiväkodit*. Saatavilla 18.4.2021 <https://pouta.norlandiapaivakodit.fi/Sisalto/Sivu/84024>
- Norlandia Pouta. (i.a.-c). *Vanhemmille: Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö*. Saatavilla 18.4.2021 <https://pouta.norlandiapaivakodit.fi/Sisalto/Sivu/102814>
- Norlandia Päiväkodit. (i.a.). *Tietoa miestä: Norlandia Päiväkodit*. Saatavilla 22.4.2021 <https://norlandiapaivakodit.fi/Sisalto/Sivu/80220>
- O'Connor, A. (2013). *Understanding transitions in the early years. Supporting chance through attachment and resilience*. London: Routledge
- Opetushallitus. (2018). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018*. Opetushallitus. Saatavilla 2.4.2021 https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf
- Rutanen, N., & Laaksonen, K. (2020). *Äitien luottamuksen rakentuminen kasvattajiin varhaiskasvatuksen aloituksessa*. *Jecer*, 9(2), 349–372.
<https://jecer.org/fi/aitien-luottamuksen-rakentuminen-kasvattajiin-varhaiskasvatuksen-aloituksessa/>
- Salonen, K., Eloranta, S., Hautala, T., & Kinos, S. (2017). *Kehittämistoiminta ja kehittämisen menetelmiä ammatillisessa korkeakoulutuksessa. Turun ammattikorkeakoulu*. Saatavilla 15.8.2021 <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522166494.pdf>
- Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. (2005). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet*. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201210089363>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (28.9.2020a). *Varhaiskasvatuksen palveluseleitä saaneet asiakkaat, kunnan kustantamat palvelut* (ind.

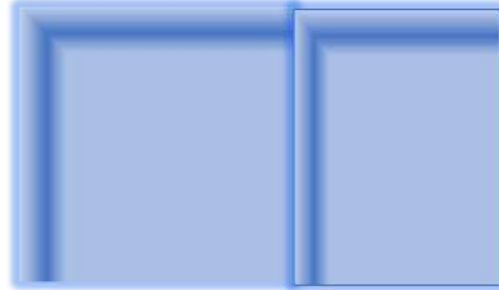
3524). Sotkanet.fi. <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/taulukko?indicator=s873sNY1sy4ts04MBwA=®ion=szb3szaqAAA=&year=sy5ztDbV0zUEAA==&gender=t&drillTo=3524>

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. (6.10.2020b). *Kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen päiväkodeissa osallistuneet lapset 31.12., kunnan omat palvelut* (ind. 1573). Sotkanet.fi. <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/taulukko?indicator=s873sNY1sy4ts04MBwA=®ion=szb3szaqAAA=&year=sy5ztDbV0zUEAA==&gender=t&drillTo=1573>

Tiunikov, K. (2019). *Päivähoito -tutuksi: Huoltajia tukeva opas lapsen varhaiskasvatuksen ajaksi*. [Opinnäytetyö, Diakonia-ammattikorkea koulu]. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201905027282>

LIITE 1. Opinnäytetyön esittely työntekijöille

Hei Poudan
henkilökunta!

Olemme Laura Hämäläinen ja Tuulia Voutilainen, toisen vuoden sosionomiopiskelijat Diakonia-ammattikorkeakoulusta Pieksämäen kampukselta. Suuntaudumme opinnoissamme molemmat varhaiskasvatukseen ja meistä tulee varhaiskasvatuksen opettajia.

Sosionomiopintomme ovat nyt opinnäytetyövaiheessa ja opinnäytetyötä teemme yhteistyössä Norlandia Poudan kanssa. Aiheenamme on teknologian hyödyntäminen lapsen varhaiskasvatuksen aloituksessa ja kyseessä on kehittämispainotteinen opinnäytetyö. Varhaiskasvatuksen aloituksen onnistuminen mahdollistaa hyvän hoitosuhteen syntymisen ja tukee lapsen sekä perheen hyvinvointia. Tavoitteenamme on löytää uusia toimintatapoja, jotka tukevat lasta ja hänen perhettään varhaiskasvatuksen aloituksessa ja tähän hyödynnämme teknologiaa.

Tarkoituksenamme olisi helpottaa päiväkotiin tutustumista näin korona-aikana ja sen jälkeenkin esittelyvideoiden ja etätapaamisen muodossa. Tapaamisessamme Karoliinan kanssa mietimme, että lähtisimme opinnäytetyömme puitteissa tekemään esittelyvideota päiväkodista ja mahdollisesti henkilökunnasta varhaiskasvatusta aloittavan lapsen perheelle. Linkit videoihin toimitettaisiin perheelle, esimerkiksi sähköpostilla siinä vaiheessa, kun ilmoitetaan päiväkotipaikasta ja samalla tarjottaisi mahdollisuutta etätapaamiselle (Teams/Zoom) ennen varsinaista tutustumista päiväkotiin.

Opinnäytetyön toteutuksen aikatauluksi on sovittu kesä 2021, jolloin kuvattaisi videot. Näin ollen videot ja etätapaamiset voitaisi ottaa käyttöön syksyllä 2021 varhaiskasvatuksen aloittaville lapsille. Tulemme keräämään palautetta käyttökokemuksesta niin työntekijöiltä kuin asiakkailta.

Lähdemme innolla toteuttamaan opinnäytetyötä kanssanne ja otamme mielellämme vastaan ideoitanne 😊 Jos tulee mitä tahansa kysyttävää, niin meihin voi olla yhteydessä.

Terveisin,

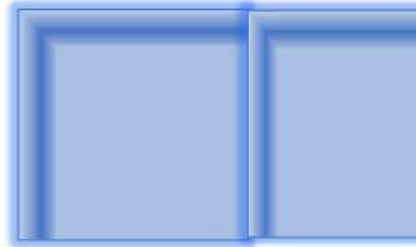
Laura Hämäläinen
p. XXX XXXX XXX
laura.hamalainen@student.diak.fi

ja

Tuulia Voutilainen
p. XXX XXXX XXX
tuulia.voutilainen@student.diak.fi

LIITE 2. Saatekirje vanhemmille

Hei päivähoiton aloittavan lapsen vanhemmat!

Olemme Diakonia-ammattikorkeakoulun kolmannen vuoden sosionomiopiskelijoita Pieksämäen kampukselta. Teemme opinnäytetyötä yhteistyössä päiväkotiki Norlandia Poudan kanssa.

Opinnäytetyömme tavoitteena on kehittää uusi toimintamalli, joka tukee lasta ja hänen perhettään varhaiskasvatuksen aloituksen aikana. Toimintamalli hyödyntää teknologiaa ja etäyhteyksiä perinteisen tutustumisen ohella. Toimintamallin ansiosta perheillä on mahdollisuus tutustua päiväkotiin paikasta ja jopa ajasta riippumatta.

Päivähoiton aloitus on lapselle ja perheelle iso elämän muutos. Tutkitusti tiiviillä kasvatusyhteistyöllä on suuri merkitys lapsen turvallisuuden tunteeseen, luottamuksen rakentamiseen hoitaviin ihmisiin sekä sopeutumiseen uuteen ryhmään. Kasvatusyhteistyö tukee myös vanhempia mieltä askarruttavissa asioissa. Koemmekin tärkeäksi tukea perheitä sekä varhaiskasvatuksen työntekijöitä rakentamaan avointa ja luottamuksellista kasvatusyhteistyötä päivähoiton aloituksesta saakka.

Norlandia Poudassa otetaan syksyllä 2021 kokeilukäyttöön kehittelemämme toimintamalli uusien asiakasperheiden kanssa. Ennen päiväkotiin tutustumista perheiden kanssa käydään yksi aloituskeskustelu etäyhteyksin Teamsin kautta. Etäyhteyden tarvittavan linkin luo päiväkodin henkilöstö ja saatte linkin sähköpostiinne. Tarvitsette vain toimivan nettiyhteyden sekä kameralla varustetun laitteen esimerkiksi kannettava tietokoneen tai kännykän. Uudet asiakasperheet saavat myös päiväkodista esittelyvideon, jonka kautta voi tutustua Poutaan kotisohvalta käsin. Esittelyvideota voi katsoa sähköpostiin lähettävän linkin kautta. Nämä etäyhteyden kautta toteutettavat tutustumiset ovat lisänä normaalin paikan päällä tapahtuvaan tutustumiseen.

Keräämme käyttäjiltä käyttökokemuksia Webropol-kyselyllä siitä, kuinka uusi toimintamalli on käytännössä toteutunut ja onko toimintamallista ollut hyötyä päivähoiton aloituksessa. Kysely lähetetään osallistuville käyttökokemuksen jälkeen ja vastaaminen tapahtuu anonyymisti sähköpostilinkin kautta. Toivomme, että käyttäisitte hetken aikaa kyselyyn vastaamiseen, kun linkki kyselyyn sinulle saapuu!

Mukavia tutustumishetkiä päiväkoti Norlandia Poutaan!

Mikäli, ette halua osallistua opinnäytetyömme toimintamallin kokeiluun, ilmoittatehan siitä henkilökunnalle.

Lisätietoja opinnäytetyöstämme ja toimintamallista saatte Norlandia Poudan henkilökunnalta tai sähköpostitse meiltä opiskelijoilta.

Ystävällisin terveisin,

Laura Hämäläinen
laura.hamalainen@student.diak.fi

Tuulia Voutilainen
tuulia.voutilainen@student.diak.fi

LIITE 3. Päiväkodin esittelyvideon käsikirjoitus

Videon suunnitelma

Tuotos: Esittelyvideo päiväkodista varhaiskasvatuksen aloituksen tueksi

Tarkoitus: Videon tarkoitus on kertoa tarkemmin varhaiskasvatusta aloittavan lapsen perheelle päiväkodista ja sen käytännöistä, videota ei käytetä mainontaan.

Videon karkearunko:

- Norlandia Pouta -logo
- Toimita-ajatus:
 - o Yleinen:

"Luontopäiväkoti Pouta on osa pohjoismaista Norlandia Preschool perhettä. Panostamme laatuun ja se näkyy kaikessa toiminnassamme. Laadukas asiakaskokemus on meille tärkeä. Kehityksen keskiössä on lapsi ja hänen hyvä arkensa.

Panostamme päiväkodissa kodinomaisuuteen ja pienryhmätoimintaan, jotta jokainen lapsi tulee huomioituksi ainutlaatuisena yksilönä – kuuntelemme ja välitämme." (Norlandia Pouta, i.a.-a.)
 - o Norlandia Arvot: (Kuvana, ei tätä tekstiä!)

"Norlandia tekee joka päivä arvokasta työtä päiväkodeissa, potilashotelleissa ja hoivakodeissa. Selkeä eettinen ohjeistuksemme ja arvomme varmistavat, että kaikki Norlandialaiset - johdosta työntekijöihin - toteuttavat yhteisiä sovittuja toimintatapoja asiakkaita palvellessaan.

Norlandian arvot muodostavat sanan CARE (hoiva), ja ne ovat:

 - *Competent (osaaminen)*
 - *Ambitious (tavoitteellisuus)*
 - *Respectful (kunnioittava)*
 - *Energetic (energisyys, aktiivisuus)*

Kaikilla työntekijöillä on "Norlandian arvot mukana arjessa" kirjanen. Arvolähtöisyys on erittäin tärkeää, kun työskennellään varhaiskasvatuksen tai muun hoivapalvelun parissa. Arvojemme mukainen toiminta on perusta sille, että pystymme olemaan laadullisesti johtava toimija." (Norlandia Pouta, i.a.-d.)
- Tervetuloa Norlandia Poutaan!
- Kuvia päiväkodista, tekstinä päiväkodin osoite: Koivuahonpolku 2, 70260 Kuopio. Ja teksti: *"Auton voi pysäköidä parkkipaikan asiakaspaikoille. Avoimna tarpeen mukaan klo 6–18."*
- Kuva portaista ulkona. Esitellään, mistä tullaan sisään ennen klo 7.30: Varpuset, Sinitiaiset - ovi. Video pätkä portailta ovelle ja kuva ovesta.

- Keittiötilat, toimisto -> yleiskuva
 - o keittiötilojen kuvan yhteyteen tekstinä: Lounas tulee valmiina ruuantoimittajalta, ja päiväkotiapulainen laittaa sen tarjolle.
 - o päiväkotiapulainen valmistelee aamu- ja välipalat päiväkodilla.
- Kuva infoseinästä johdattavat ryhmien esittelyyn.
- Ryhmätilojen esittely:
 - o Kuva jokaisen ryhmän linnunpöntöstä, jonka yhteydessä tekstinä ryhmän nimi, puhelinnumero ja ikäjakauma:
Sinitiaiset, p. 010 411 4591, alle 3-vuotiaat. Varpuset p. 010 411 4589, alle 3-vuotiaat. Viherpeipposet p. 010 411 4593, yli 3-vuotiaat. Punatulkut p. 010 411 4592, yli 3-vuotiaat.
 - o Kuva Viherpeipposten linnunpöntöstä (+tiedot) ja videopätkä ryhmätiloista. Kuva Punatulkujen linnunpöntöstä (+tiedot).
 - o Kuva pienten puolen kuraeteisetä ja infoseinästä. Kuva Varpusten linnun pöntöstä (+tiedot) ja videopätkä ryhmätiloista. Kuva Sinitiaisten linnunpöntöstä (+tiedot).
 - o Jokaisen ryhmän kohdalla videopätkää/kuvaa eteistiloista alkaen jatkuen lokeroille, ryhmätilaan ja nukkariin, josta myös kuva niin että sängyt avattuina.
 - o Videolla nimettyinä myös jokainen tila niillä nimillä, mitä arjessa käytetään (esim. eteinen, ryhmätila, nukkarit, lokero)
 - o Henkilökuntarakente ryhmissä: Jokaisessa ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja ja 1–2 lastenhoitajaa riippuen ryhmän koosta. Lisäksi Poudan henkilökuntaan kuuluu päiväkotiapulainen, joka vastaa siisteydestä ja aterioiden valmistelusta. Päiväkodilla voit tavata vaihtelevasti myös sijaisia ja opiskelijoita toimintakauden aikana.
- Arjen käytännöt:
 - o näytetään videolla, missä kuravaatteet säilytetään.
 - o esitellään lokeropaikka
 - Tekstinä muistutus vaatteiden nimikoinnista ja vaihtovaatteiden riittävydestä. Ulkoillaan säällä kuin säällä!
 - o ruokailutila
 - Tekstinä erityisruokavalioista ohjeistus!
 - Tekstinä ruokailuajat: aamupala 7.30–8.15, lounas 11– ja välipala 14
 - o nukkarista esitellään, millaisia sänkyjä on.
 - Tekstinä päiväuni- ja lepoaika ajoittuu klo 11.30–14 välille lasten yksilölliset tarpeet huomioiden. Nukkarikäytännöt: satu ja musiikki, oma unikaveri.
 - o Kidplan: päiväkodin ja kodin välinen sähköinen viestintäsovellus. Sovellukseen lisätään arjesta ja lapsen päivästä kuvia, tiedotetaan asioista ja laitetaan viikkosuunnitelma nähtäville.
 - o Seuraavan viikon hoitoajat ilmoitetaan maanantaisin klo 12 mennessä tekstiviestillä ryhmän numeroon.
- Kuvien avulla pihan esittely
- Lähiympäristön esittely kuvien avulla
- Luontopedagogiikka:

"Luontopäiväkodissa varhaiskasvatuksen painotus on lapsen positiivisen luontosuhteen kehittämisen tukeminen ja kestävään elämäntapaan ohjaaminen. Luonnossa lapsen osallisuus, pitkäkestoinen ja luova leikkiminen, monipuolinen liikkuminen ja ympäristön havainnointi sekä tutkiminen korostuvat.

Luontopäiväkodissa lapsi oppii viihtymään ulkona säällä kuin säällä. Lapsen liikkumista ja luontaista uteliaisuutta ei rajoiteta turhaan. Lapsesta kasvaa luontoa kunnioittava ja luonnon moninaisuudesta nauttiva utelias koululainen.

Luontopäiväkodin lapset toimivat pienryhmissä omahoitajan johdolla. Pienessä ryhmässä lapsen turvallinen kiintymys, osallisuus ja laadukas vuorovaikutus mahdollistuvat. Luontopäiväkodin lapset tutkivat, pohtivat, tekevät ja kokevat itse.

Luonnon kunnioitus ja kestävä elämäntapa ovat vallitsevia arvoja.

Luontopäiväkodissa lapset on jaettu 3 ikäryhmään, joilla on kullakin omat keskeiset luontokasvatustavoitteensa:

- 0-2-vuotiaat: luonnossa viihtyminen ja perusliikuntataidot
- 3-4-vuotiaat: oppiminen luonnossa
- 5-6-vuotiaat: luonnosta oppiminen ja kestävä elämäntapaan suuntaaminen.” (Norlandia Pouta, i.a.-c.)

- Metsä opettaa lasta -kuva
- Metsämörri: Kuvia Metsämörriretkeltä ja äänenä taustalla äänitetty kertomus ”Viherpeiposten Metsämörri”. Kuvat mukaillen kertomusta.
- Ennen päivähoiton aloitusta:
 - o Palvelusetelin hakeminen: Kuvakaappaus Kuopion sivuilta. Palveluseteli haetaan Kuopion kaupungin www-sivujen kautta, kun tieto hoitopaikasta tulee. Ohjeet palvelusetelin hakemiseen tulevat sähköpostilla ja löytyvät myös verkkosivuilta.

Valikko	
Asuminen ja ympäristö	+
Päivähoito ja opetus	-
Päivähoito ja esiopetus	-
Päivähoito kuopiossa	-
Kunnallinen päivähoito	
Yksityinen päivähoito	
Päivähoito kartalla	
Päivähoito hakeminen	
Päivähoiton maksut	
Esiopetus	
Avoimet päiväkodit ja kerhot	
Perusopetus	+
Lisä- ja opettajan tukipalvelut	
Oppilait ja opettajan tukipalvelut	+
Palveluverkosto	+
Muu koulutus	+
Sosiaali- ja terveyspalvelut	+
Työllisyys ja yrittäminen	+
Vapaa-aika ja harrastukset	+

Yksityinen päivähoito

Yksityiset päiväkodit ja viihtyvät perhepäivähoitajat ovat Kuopiossa merkittävä osa päivähoitotoimintaa. Kaupungista löytyy useita yksityisiä päiväkodista ja omassa kodissaan lapsia hoitavia perhepäivähoitajia. Perhe hakee päivähoitopaikkaa suoraan päiväkodista tai perhepäivähoitajalta.

Käytännön tuelle ja vaihte viihtyisää päivähoitoa ja sitä koskevat tiedot varhaiskasvatusta ja sen asetuksista ja säädöksistä sekä toiminta ohjeista saatavilla kuin kunnallista päivähoitoa.

Tukea yksityiseen päivähoitoon

Jos lapsi on yksityisessä päiväkodissa, perhe voi saada

- [kelaan maksamaa yksityisen hoiton tukea](#) [\(pdf\)](#)
- kaupungin myöntämää yksityisen hoitoon palvelusetelin

Palvelusetelin hakeminen ja päivähoitomaisuus (omavastuuosuus)

- Perhe on hakemut ja saanut yksityisen päivähoitopaikan.
- Perhe hakee kaupungilta palvelusetelin sähköisellä palvelusetelihakemuksella.
- Ennen hoitoon siirtä perheen tulee tehdä tulosestymys, jonka jälkeen palvelusetelihakemus voidaan tehdä ja perheen omavastuuosuus määritellä. [Lue lisää päivähoitomaisuudesta.](#)
- Palveluseteli maksetaan yksityiselle palveluntuottajalle.
- Yksityinen palveluntuottaja laskee päivähoitomaisuuden perusteella.

Perheen päivähoitomaisuus (omavastuuosuus) määritellään yksityisessä päiväkodissa samalla tavalla kuin kunnallinen päivähoitomaisuus. Palvelusetelintä tukea vertausta palvelusetelintä tehtäessä. Jos maksut palkkoivat kunnallisen päivähoitoon maksuista, tällöin yksityiset päiväkodit voivat perä perheeltä omavastuuosuuden lisäksi profiloitumaksua, esim. idellisiä.

Lisätietoja

- Yksityisen päivähoitoon palveluntuottaja Arja Heiskanen, arja.heiskanen(at)kuopio.fi, 044 718 3350
- Yksityisen päivähoitoon palveluntuottaja Marja-Liisa Räsänen, marja-liisa.rasman(at)kuopio.fi, 044 718 7911

Yhteystiedot

kasvun ja oppimisen palveluska
Varhaiskasvatustaloukset
Asemakatu 28-40 A, 3. krs.
70110 Kuopio

Kaupungin hyväksymät palveluntuottajat, hinnat ja yhteystiedot

- [Perhepäivähoitajat](#) [\(pdf\)](#)
- [Päiväkodit](#) [\(pdf\)](#)

Ohjeet ja lomakkeet perheelle

- [Osoit perheelle](#) [\(pdf\)](#) [\(pdf\)](#)
- [Käytännön - hakeminen](#)
- [Yksityisen päiväkodin tai perhepäivähoitoon](#) [\(pdf\)](#)
- [Palveluseteli](#)
- [sähköinen hakemus](#)
- [naisen hakemus](#) [\(pdf\)](#) [\(pdf\)](#)
- [Käytännön ohjeet](#) [\(pdf\)](#) [\(pdf\)](#)
- [Tulosestymislomake](#) [\(pdf\)](#) [\(pdf\)](#)
- [Päivähoitomaisuus](#) [\(pdf\)](#)

Ohjeet ja lomakkeet palveluntuottajalle

- [Ohjeita ja sääntöjä](#) [\(pdf\)](#)
- [Hakemus](#)
- [Palvelusetelintuottajaksi](#) [\(pdf\)](#) [\(pdf\)](#)
- [sekä lita hakemuksen](#) [\(pdf\)](#) [\(pdf\)](#)
- [Häiriötilanteiden](#)
- [palvelusetelintuottajaksi](#) [\(pdf\)](#) [\(pdf\)](#)
- [Laskutuslomake](#) [\(pdf\)](#) [\(pdf\)](#)

- Info aloituskeskustelumahdollisuudesta Teamsin välityksellä ennen tutustumiskäyntiä
- Yhteenvedo; mitä tarvitsee päiväkotiin mukaan? Yhteenvedo vanhempien lisämuistista.
- Kiitos videon katsomisesta ja tervetuloa aloittamaan päivähoito Poudassa <3
- Tekijät ja lähteet

Videon linjaukset:

- Videolla ei esiinny henkilöitä, niin pidennetään videon käyttöikä. Työntekijöiden esittely mahdollisesti erikseen: kuvana/julisteena.
- Henkilökunnan jäsen esittelee Metsämörriä ja luontotoimintaa äänenä.
- Englanninkieliselle tekstitykselle ei ole tarvetta, koska päiväkodissa käytetään Suomen kieltä ja tarvittaessa tulkkia. Päiväkodin asiakaskunnasta ne perheet, joiden äidinkieli ei ole suomi eivät puhu englantia.
- Videon runko hyväksytetään päiväkodin yhteyshenkilöllä, samoin valmisvideo ennen julkaisua.

Lähteet:

- Kuopion kaupunki. (i.a.). *Päivähoito ja opetus: Yksityinen päivähoito*. Saatavilla 15.7.2021 <https://www.kuopio.fi/yksityinen-paivahoito>
- Norlandia Pouta. (i.a.-a). *Etusivu*. Saatavilla 5.7.2021 <https://pouta.norlandiapaivakodit.fi/Koti>
- Norlandia Pouta. (i.a.-b). *Koti* [Facebook-sivu]. Saatavilla 15.7.2021 <https://www.facebook.com/pages/category/Local-Service/Norlandia-Pouta-101806634820507/>
- Norlandia Pouta. (i.a.-c). *Tietoa meistä: Luontopäiväkodit*. Saatavilla 5.7.2021 <https://pouta.norlandiapaivakodit.fi/Sisalto/Sivu/84024>
- Norlandia Pouta. (i.a.-d). *Vanhemmille: Ettiset ohjeet ja arvot*. Saatavilla 5.7.2021 <https://pouta.norlandiapaivakodit.fi/Sisalto/Sivu/81287>
- Suomen Latu. (i.a.). *Ulkoile: Metsämörri*. Saatavilla 11.7.2021 <https://www.suomenlatu.fi/ulkoile/lastentoiminta/metsamorri.html>
-

Powerpoint: (fontti Century, ryhmien nimet ja numerot High Tower Text)

LIITE 4. Päiväkodin esittelyvideon linkki

<https://youtu.be/SvGVnXvePuw>

LIITE 5. Etänä käytävän aloituskeskustelun ohjeistus työntekijöille

ENNEN ALOITUSKESKUSTELUA TEAMSIN VÄLITYKSELLÄ

Työntekijä:

1. sopii perheen kanssa keskustelun ajankohdan.
2. luo kokous Teamsiin ohjeiden mukaan.
3. kopio saateviestin kokouksen tiedot kohtaan ja lähettää kutsun perheelle.
4. varmistaa, että perhe on saanut *Lapsen tavat ja tottumukset* -lomakkeen tai lähettää sen perheelle sähköpostitse. Keskustelu käydään tämän lomakkeen pohjalta.

Kutsun saateviesti:

"Tervetuloa käymään aloituskeskustelu etäyhteyksin ennen päiväkotiin tutustumista. Varaathan aikaa keskustelulle 15–30 minuuttia. Aloituskeskustelun pitää lapsen tulevan ryhmän työntekijä ja se käydään *Lapsen tavat ja tottumukset* -lomakkeen pohjalta, jonka olette saaneet sähköpostitse. Valmistauduthan keskusteluun täyttämällä lomakkeen.

Tämän kutsun lisäksi aloituskeskusteluun osallistumiseen tarvitsette toimivan nettiyhteyden, kameralla varustetun laitteen esimerkiksi kannettava tietokoneen tai kännykän ja Teams-sovelluksen. Sovellukseen ei tarvitse kirjautua vaan riittää, että klikkaat painiketta "Liity kokoukseen". Odotat sovelluksen odotustilassa, kunnes sinut hyväksytään kokoukseen.

Ystävällisin terveisin: Norlandia Poudan henkilökunta"

TYÖNTEKIJÄN VALMISTAUTUMI- NEN ALOITUSKESKUSTELUUN:

- Varaa itsellesi rauhallinen tila keskustelulle, jottei keskustelulle tule häiriöitä tai keskeytyksiä.
- Tutki etukäteen Teamsin toimintoja, jotta osaat käyttää ohjelmaa keskusteluhetkellä ja mahdollisesti auttaa perhettä toimintojen käyttämisessä.
- Varmista, että Teamsin kuva- ja ääniyhteys toimii.
- Varaa muistiinpanovälineet mukaan keskusteluun.
- Liittyessäsi keskusteluun laita kamera ja mikrofoni päälle. Halutessasi voit käyttää myös ohjelman tarjoamia taustoja peittämään ympäristöä.
- Hyväksy ohjelman odotustilassa odottavat vanhemmat mukaan keskusteluun.
- Etene keskustelussa perhettä kuunnellen ja kiireettömästi *Lapsen tavat ja tottumukset* -lomakkeen mukaisesti kuitenkin pitäen kiinni aikataulusta.

ALOITUSKESKUSTELUN RUNKO

Työntekijä esittelee itsensä perheelle, jonka jälkeen aloituskeskustelu etenee *Lapsen tavat ja tottumukset* -lomakkeen mukaisesti.

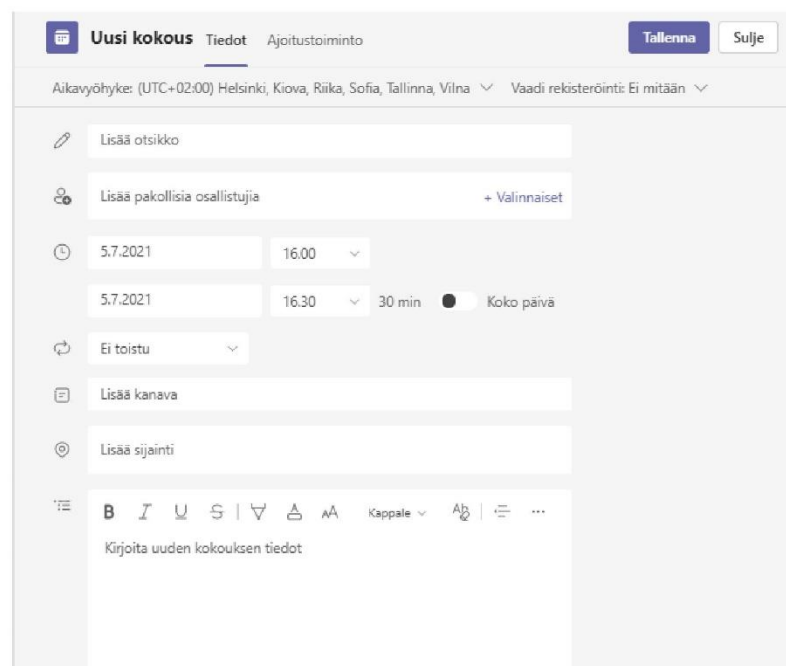
- Mitä haluatte kertoa lapsestanne ja itsestänne?
- Ketä lapsenne lähipiiriin kuuluu? Perhe, ystävät, muut...
- Mitä haluaisit kertoa lapsesi tavoista ja tottumuksista tai avun tarpeesta seuraavissa tilanteissa?
 - o Ruokailu
 - o Päiväunet/levontarve
 - o Siisteys (esim. wc-toiminnot, käsienpesu)
 - o Ulkoilu/pukeminen
- Mitkä ovat lapsesi mielipuuhiä ja -leikkejä?
- Mikä lastasi lohduttaa?
- Haluaisitko kertoa vielä jotain muuta?
- Millaisia asioita toivotte päivähoiton tarjoavan teille ja lapsellenne?
- Millaisia odotuksia lapsellanne on päivähoiton ja varhaiskasvatuksen suhteen?
- Onko teillä jotain kysyttävää?

Keskustelun loppuksi sovitaan tarkemmin perheen päiväkotiiin tutustumisesta ja sen ajankohdasta.

KESKUSTELUN AJOITTAMINEN TEAMSISSA

- Avaa Teams.
- Siirry -**valikkoon** sovelluksen vasemmassa reu-
nassa ja valitse **Uusi kokous** oikeassa yläkul-
massa.

Ajoituslomakkeessa voit antaa kokoukselle otsikon,
kutsua henkilöitä ja lisätä kokouksen tietoja.

Uusi kokous Tiedot Ajoitustoiminto Tallenna Sulje

Aikavyöhyke: (UTC+02:00) Helsinki, Kiova, Riika, Sofia, Tallinna, Vilna ▼ Vaadi rekisteröinti: Ei mitään ▼

 Lisää otsikko

 Lisää pakollisia osallistujia + Valinnaiset

 5.7.2021 16.00 ▼

5.7.2021 16.30 ▼ 30 min Koko päivä

 Ei toistu ▼

 Lisää kanava

 Lisää sijainti

 B *I* U   Kappale ▼

Kirjoita uuden kokouksen tiedot

1. Kirjoita otsikoksi, Aloituskeskustelu.
2. Siirry kohtaan, jossa lukee **Pakollisten osallistujien lisääminen**. Jos joku on valinnainen osallistuja, valitse sen sijaan **Valinnainen**.
3. Kirjoita henkilön täydellinen sähköpostiosoite (esim. Joe@example.com).
4. Valitse **Kutsu**. He saavat sähköpostiviestin, jossa on linkki kokoukseen.
5. Lisää/kirjoita saateviesti **Uuden kokouksen tiedot** kohtaan.

Kun olet täyttänyt kaikki tiedot, valitse **Tallenna**. Tämä sulkee ajoituslomakkeen ja lähettää kutsun kaikkien kutsuttujen sähköpostiin.

Lähde:

Mikrosoft. (i.a.). Microsoft Teamsin ohje: Kokouksen ajoittaminen. Saatavilla 5.7.2021 <https://support.microsoft.com/fi-fi/office/kokouksen-ajoittaminen-teamsissa-943507a9-8583-4c58-b5d2-8ec8265e04e5>

LIITE 6. Käyttökokemuskyselyn saatekirje vanhemmille

Hei varhaiskasvatuksen aloittaneen lapsen vanhemmat!

Olemme Diakonia-ammattikorkeakoulun kolmannen vuoden sosionomiopiskelijoita Pieksämäen kampukselta. Teemme opinnäytetyötä yhteistyössä päiväkotiki Poudan kanssa.

Poudassa on otettu kokeilukäyttöön elokuussa 2021 kehittelemämme toimintamallin varhaiskasvatuksen aloituksen tueksi uusien asiakasperheiden kanssa. Teillä on ollut mahdollisuus osallistua tämän toimintamallin kokeiluun etäyhteyksin Teamsin kautta käytävän aloituskeskustelun ja päiväkodin esittelyvideo muodossa.

Keräämme nyt toimintamallimme kokeiluun osallistuneilta käyttökokemuksia Webropol-kyselyllä, johon pääsette vastaamaan alla olevasta linkistä. Tarvitsemme kokemuksianne, jotta voimme arvioida toimintamalliamme. Toivomme, että käyttäisitte hetken aikaa kyselyyn vastaamiseen!

TÄSSÄ LINKKI WEPROPOL-KYSELYYN:

<https://link.webropolsurveys.com/S/00638AF2BD2C7B38>

VASTAATHAN KYSELYYN VIIMEISTÄÄN 31.8.2021 MENNESSÄ!

Kyselyyn vastaamiseen menee vain muutama minuutti. Vastaaminen tapahtuu anonyymina, kyselyssä ei kerätä henkilötietojasi eikä edes IP-osoitteesi tule tietoomme.

Kyselyssä saatuja vastauksia käytetään vain opinnäytetyössämme toimintamallin käyttökokemuksen arviointiin.

Sosionomiopiskelijat kiittävät,

Laura Hämäläinen

ja

Tuulia Voutilainen

laura.hamalainen@student.diak.fi

tuulia.voutilainen@student.diak.fi

Diakonia-ammattikorkeakoulu

LIITE 7. Kysely käyttökokemuksesta vanhemmille ja työntekijöille

Diak

Kysely käyttökokemuksesta

 Pakolliset kentät merkitään asteriskilla (*) ja ne tulee täyttää lomakkeen viimeistelemiseksi.

Norlandia Poudassa on otettu kokeilukäyttöön opinnäytetyönä kehittämämme toimintamalli varhaiskasvatuksen aloituksen tueksi uusien asiakasperheiden kanssa. Olette voineet osallistua toimintamallin kokeiluun etäyhteyksin Teamsin kautta käytävän aloituskeskustelun ja päiväkodin esittelyvideon muodossa.

Keräämme tällä kyselyllä toimintamallimme kokeiluun osallistuneilta käyttökokemuksia, jotta voimme arvioida toimintamallia.

Toivomme, että käyttäisit hetken aikaasi kyselyyn vastaamiseen!

1. Olen... *

- Norlandia Poudassa päivähoiton aloittaneen lapsen vanhempi
- Norlandia Poudan työntekijä

2. Oletteko katsoneet päiväkotin Norlandia Poudan esittelyvideon? *

- Kyllä
- En

3. Miten video tuki perheenne varhaiskasvatuksen aloitusta?

4. Miten tarpeellista videolta saamanne tieto on?

5. Miten videon sisältö vastasi odotuksianne?

6. Oliko video mielestänne sopivan pituinen?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

7. Jäikö videolta mielestänne puuttumaan jotain?

- Kyllä. Mitä?
- Ei

En osaa sanoa

8. Käytiinkö kanssanne aloituskeskustelu etänä? *

Kyllä

Ei

9. Miten etäkeskustelu tuki perheenne varhaiskasvatuksen aloitusta?

10. Miten tarpeellinen kanssanne käyty aloituskeskustelu mielestänne oli varhaiskasvatuksen aloituksen kannalta?

11. Miten hyödylliseksi koette keskustelun "Lapsen tavat ja tottumukset" -lomakkeen pohjalta ajatellen varhaiskasvatuksen aloitusta ja päiväkotiin tutustumista ?

12. Oliko keskustelulle varattu aika mielestänne sopiva?

Aloituskeskustelulle varataan aikaa 15-30 minuuttia.

Kyllä

16. Arvioi esittelyvideon laatua.

17. Arvioi videon helppokäyttöisyyttä.

Seuraavaksi kysymme aloituskeskustelun tekniikasta.

18. Onnistuiko liittyminen aloituskeskusteluun?

- Kyllä
 Ei

19. Olivatko saamanne ohjeet mielestänne riittävät?

- Kyllä
 Ei

20. Saitteko riittävästi apua?

- Kyllä
 Ei

21. Saitteko mielestänne tarpeeksi tietoa kokeiltavasta toimintamallista etukäteen?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

22. Miten vanhempana koette toimintamallin hyödyntämisen jatkossa?

23. Suositteisitteko toimintamallia muille hoidon aloittaville perheille?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

24. Kuinka toimintamalli kokonaisuudessaan tuki perheenne päivähoiton aloitusta?

25. Tähän voitte vapaasti kirjoittaa palautetta toimintamallista:

28. Miten tarpeelliseksi koet videolta saatavan tiedon perheille?

29. Miten videon sisältö vastasi odotuksiasi?

30. Oliko video mielestäsi sopivan pituinen?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

31. Jäikö videolta mielestäsi puuttumaan jotain?

- Kyllä. Mitä?
- Ei
- En osaa sanoa

32. Kävitkö aloituskeskustelun etänä perheen kanssa? *

- Kyllä
- Ei

33. Miten tarpeelliseksi koet perheen kanssa käydyn aloituskeskustelun

hoidon aloituksen kannalta?

34. Miten hyödylliseksi koet keskustelun "Lapsen tavat ja tottumukset" -lomakkeen pohjalta ajatellen varhaiskasvatuksen aloitusta ja päiväkotiin tutustumista ?

35. Oliko keskustelulle varattu aika mielestäsi sopiva?

Aloituskustelulle varataan aikaa 15-30 minuuttia.

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

36. Millaiseksi koet etänä käytävän aloituskeskustelun?

37. Tähän voit vapaasti kertoa kokemuksestasi etänä käytävästä aloituskeskustelusta:

Seuraavaksi kysymme aloituskeskustelun tekniikasta.

41. Onnistuiko kutsun tekeminen ja keskustelun aloitus Teamsin välityksellä?

- Kyllä
 Ei

42. Olivatko saamasi ohjeet mielestäsi riittävät?

- Kyllä
 Ei

43. Olisitko kaivannut enemmän ohjeita tai apua tekniikan kanssa?

- Kyllä
 Ei

44. Saitko mielestäsi tarpeeksi tietoa kokeiltavasta toimintamallista etukäteen?

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

45. Miten työntekijänä koet toimintamallin hyödyntämisen jatkossa?

